27 ՄԱՅԻՍ 2003 ԵՐԵՔՇԱԲԹԻ 99 (2784)

Ազգ
Azg
armenian daily

Ուժգին երկրաշարժ Ճապոնիայում

Անգամ 200 կմ հեռավորության վրա գտնվող Տոկիոյի բարձրահարկ շենքերը ցնցվեցին երեկ Ճապոնիայի հյուսիս-արեւելքում, Սանդայ քաղաքի շրջակայքում պատահած 6.9 բալ ուժգնությամբ երկրաշարժից: Բարեբախտաբար զոհեր չկան, սակայն կան վիրավորներ՝ շուրջ 40 հոգի: Փոխարենը երկրաշարժի ամբողջ տարածքում շարքից դուրս եկան մի շարք երկաթուղիներ, ավտոճանապարհներ, բռնկվեցին բազմաթիվ հրդեհներ, փուլ եկան մի շարք շինություններ, հակառակ որ Ճապոնիայում շենքերը կառուցվում են սովորական ուժգնության երկրաշարժերին դիմանալու բոլոր նախազգուշություններով: Պատճառը, ասում են մասնագետները, այս երկրաշարժի անսովոր ուժգնությունն էր: Միաժամանակ նրանք մարդկային վնասների սակավությունը բացատրում են այն հանգամանքով, որ էպիկենտրոնը գտնվել է խորն ընդերքում:

Խորհրդարանական ընտրությունների արդյունքներն ամփոփվեցին

Նոր հարցականներ ներքաղաքական դաշտի հետագա զարգացումների շեմին

Երեկ ուշ գիշեր Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովում ամփոփվեցին մայիսի 25-ին կայացած խորհրդարանական համամասնական ընտրակարգով ընտրությունների, որոնք բովանդակում էին մի քանի անակնկալներ: 83 տարի հետո առաջին անգամ Կոմկուսը դադարեց մաս կազմել երկրի իշխանությանը: Երկրորդ՝ կրկնվեց 1995 թ. «Շամիրամի» ֆենոմենը, երբ հազիվ 2 ամսվա անծանոթ մի կազմակերպություն՝ «Միացյալ աշխատավորական կուսակցությունը», անցավ խորհրդարան: Երրորդ՝ հաջորդաբար երրորդ անգամ ՀՌԱԿ-ին չթույլատրվեց մաս կազմելու Ազգային ժողովին: Անշուշտ կան նաեւ դիտարկման եւ վերլուծության արժանի բազմաթիվ այլ երեւույթներ, որոնց անդրադառնալու առիթ ունենալու ենք հետագայում: Այսուհանդերձ, այժմվանից ասենք, որ թեեւ արտաքուստ խորհրդարանական ուժերի ծանրության կենտրոնը հիմնականում պահպանվեց, սակայն ժողովրդավարության զարգացման ճանապարհին խոչընդոտներն առավել մեծացան եւ ընտրական խարդախությունների մթնոլորտը խորացավ երկրում:

Ինչ վերաբերում է մեծամասնական ընտրակարգով ընտրվածներին, ինչպես եւ սպասվում էր, մեծամասնություն կազմեցին կասկածելի անցյալի տեր փողատերերն ու մականունավոր մարդիկ: Ներկայացնում ենք նաեւ նրանց ցուցակը ըստ ընտրատարածքի՝ փակագծում նշելով հայտնի մականունավորներին, քանզի նրանք առավելապես այդ անուններով են ծանոթ ընթերցողներին:

ԽՄԲ.

Տեղեկացնենք, որ ընտրություններին մասնակցել է 1 մլն 234546 ընտրող, 1885 ընտրական տեղամասերում: ԱԺ-ում 131 պատգամավորական տեղերից 56-ը մեծամասնական ընտրակարգով են ընտրվում, իսկ համամասնական ընտրակարգով՝ 75 պատգամավորներ 21 կուսակցություններից եւ քաղաքական դաշինքներից:

Ինչպես տեղեկացրեց ՀՀ արդարադատության նախարարության մամլո խոսնակը, դատական կարգով իրենց ընտրելու իրավունքն է վերականգնել 4197 քաղաքացի: Ուշ գիշերին ԿԸՀ-ն ամփոփեց համամասնական ընտրությունների նախնական վերջնական արդյունքները: Համամասնական ընտրակարգով հետեւյալ կերպ է բաշխվել ձայները ըստ 21 կուսակցությունների եւ դաշինքների.

	ձայն
1. «Ազատական» դաշինք	9573
2. «Ազգային համաձայնություն» կուս.	7943
3. «Ազգային միաբանություն» կուս.	103938
4. «Աշխատանք, օրենք, միասնություն» կուս.	12241
5. «Արդարություն» դաշինք	160796
6. «Արդարություն» հաս.-քաղ. կազմ.	6452
7. Արդյունաբերողների եւ կանանց միություն	24180
8. «Արժանապատվություն, ժողովրդավարություն, հայրենիք» դաշինք	33223
9. Ժողովրդական կուս.	13147
10. Հայաստանի ժողովրդավարական-ազատական միություն	53909
11. Հայաստանի կոմկուս	24274
12. Հայաստանի Հանրապետական կուս.	278029
13. Հայաստանի նորացված կոմկուս	6242
14. Հայաստանի Ռամկավար Ազատական կուս.	34192
15. Հայաստանի քրիստոնեա-դեմոկրատական միություն հաս.-քաղ. կազմ.	7949
16. «Հայ արիների բռունցք» կուս.	3388
17. Հայ հեղափոխական դաշնակցություն կուս.	135096
18. ՀՀՇ կուս.	7534
19. «Հզոր հայրենիք» կուս.	39252
20. Միավորված աշխատանքային կուս.	67863
21. «Օրինաց երկիր» կուս.	146035
Անճշտությունների թիվը	**8582**

Տես ♦ էջ 2

ԵՎՐԱԽՈՐՀՈՒՐԴ-ԵԱՀԿ ԴԻՏՈՐԴԱԿԱՆ ԱՌԱՔԵԼՈՒԹՅՈՒՆ

Այս ընտրությունները մի քայլ առաջ էին

«Բայց էլի չհասան միջազգային չափանիշներին»

ԿԱՐԻՆԵ ԴԱՆԻԵԼՅԱՆ

Երեկ այստեղ եզրահանգեց միջազգային դիտորդական առաքելությունը, որի ներկայացուցիչները՝ Եվրախորհրդի խորհրդարանական վեհաժողովի պատվիրակության ղեկավար Ռասել Ջոնսթոնը, ԵԱՀԿ ժողովրդավարական հաստատությունների եւ մարդու իրավունքների գրասենյակի (ԺՀՄԻԳ) երկարաժամկետ դիտորդական առաքելության ղեկավար, դեսպան Ռոբերտ Բարրին եւ ԵԱՀԿ խորհրդարանական վեհաժողովի պատվիրակության ղեկավար Ջովանի Կեսլերն իրենց քննորոշ ճշտապահությամբ ընտրություններից անմիջապես հետո ասուլիս էին հրավիրել:

Եվրոպական այս երեք կառույցների միասնական հայտարարության էությունը մաս-մաս վերլուծեց նախ Ջովանի Կեսլերը: Երեքն էլ համակարծիք են, որ կիրակի օրվա խորհրդարանական ընտրությունները նախորդի համեմատ մեկ քայլ առաջընթաց էին, բայց միջազգային չափանիշների տեսանկյունից բարելավում չեն նշանակում: Դիտորդներին ցնցել էր հատկապես Արարատի մարզի Շահումյան գյուղում տեղի ունեցածը, որի ժամանակ սպանվել է մեկ, վիրավորվել 2 մարդ: «Մենք հույս ունենք, որ այս անգամ հանցագործության հեղինակները կպատժվեն եւ անպատժելիության համոզմունքն, ի վերջո, կթուլանա: Ոչ ինչպես նախագահական ընտրություններից հետո, երբ ընտրախախտումներ իրականացնողներն առ այսօր անպատիժ են մնացել», ասաց Ռասել Ջոնսթոնը:

PHOTOLURE

Տես ♦ էջ 2

Եվրամիությունը կոծկվի՞ սահմանադրությամբ

Երեկ Բրյուսելում հրապարակվեց Եվրամիության սահմանադրության նախագիծը, որ հաջորդ ամիս Հունաստանում պաշտոնապես հանձնվելու է անդամ երկրների կառավարությունների ժողովին՝ քննարկելու: Սահմանադրությունը, որի գլխավոր հեղինակը Ֆրանսիայի նախկին նախագահ Վալերի Ժիսկար դ'Էստենն է, հիմնականում 4 պայմաններ է առաջարկում անդամ երկրներին՝ 1. Եվրամիությունն ունենալու է ռոտացիոն կարգով 6 ամիսը մեկ փոխվող նախագահ, 2. ունենալու է արտգործնախարարի պաշտոն, 3. անդամ երկրների ազգային օրենքները ստորադաս են ԵՄ օրենքների նկատմամբ, 4. անդամ երկրների վետոյի իրավունքները սահմանափակվում են ու չեն տարածվում պաշտպանության եւ անվտանգության հարցերի վրա:

Եվրամիության անդամ եւ անդամության թեկնածու փոքր երկրներն արդեն մտավախություն ունեն, որ ԵՄ սահմանադրությունը, ինչպես, օրինակ, նախագահ ունենալու պարագան կարող է մեծ երկրների ձեռքին հավելյալ միջոց լինել իրենց ճնշելու համար: Այդ նպատակով այդ երկրներից 16-ը պատրաստվում են առաջիկա օրերին քննարկել նախագիծը եւ միասնական կեցվածք որդեգրել դրա նկատմամբ:

Շարոն-Աբբաս հանդիպում Բուշի հետ հանդիպումից առաջ

Իսրայելի արտգործնախարար Սիլվան Շալոմը հայտարարեց, որ առաջիկա 48 ժամվա ընթացքում վարչապետ Արիել Շարոնը հանդիպելու է Պաղեստինի վարչապետ Մահմուդ Աբբասի (Աբու Մազեն) հետ: Ամենայն հավանականությամբ այդ հանդիպումը կնախորդի ավելի ուշ, հավանաբար Հորդանանում, Մ. Նահանգների նախագահ Ջորջ Բուշի հետ կայանալիք երկու վարչապետների հանդիպմանը: Հակառակ Իսրայելի կառավարությունում նախորդ օրը կայացած քվեարկության արդյունքներին (տես էջ 5), վարչապետ Շարոնը դեռեւս լուրջ դժվարություններ ունի իր կաբինետի անդամներին համոզելու պաղեստինյան տարածքներում իսրայելական բնակավայրերի կառուցումը դադարեցնելու եւ զորքը Գազայի ու Արեւմտյան ափի մի շարք բնակավայրերից հեռացնելու եւ հարակից հարցերում: Սակայն, ըստ երեւույթին, Վաշինգտոնի կողմից լուրջ է դրված կարգավորման «ուղեգծի» շարժման մեջ դնելու պահանջը:

Մարշալ Բաղրամյանի արձան Երեւանում

Այս օրերին, երբ համայն հայությունը շարունակում է Սարդարապատի ճակատամարտում տարած մեծ հաղթանակին նվիրված տոնակատարությունները, Երեւանում, Բաղրամյանի անունը կրող պողոտայում բացվեց հայ մեծ զորավարի հուշարձանը:

Նժույգի վրա նստած, հայացքն ուղղած Արարատյան դաշտավայրին (Սարդարապատ), ժպիտը դեմքին հետեւում է կենաց եւ մահու մղվող ճակատամարտի հաղթական ավարտին: Իմաստուն նժույգը, որ նույնպես կռահում է ճակատամարտի ցանկալի (ելքը) ավարտը, սմբակով դոփում է հարազատ հողն՝ ի նշան մեծ հաղթության: Այսպիսի դրվագով է ներկայացրել Բաղրամյանի արձանն անվանի քանդակագործ Նորայր Կարգանյանը:

Արձանի մանրակերտը 1995-ին կայացած մրցույթում ստացել էր առաջին մրցանակ: Արձանի պատրաստման գործում օժանդակություն են ցուցաբերել «Մարշալ Բաղրամյան» ֆոնդը եւ Հայաստանի պաշտպանության նախարարությունը: Հուշարձանի ընդհանուր բարձրությունը 9 մ է, բրոնզե քանդակի չափերը՝ 4x4 մ: Գրանիտե պատվանդանի ճարտարապետն է Էդուարդ Արեւշատյանը:

Հուշարձանի հանդիսավոր բացումը տեղի ունեցավ մայիսի 24-ին, ժամը 12-ին: Բացման խոսք ասացին հանրապետության նախագահ Ռոբերտ Քոչարյանը, զինվորականներ, պատերազմի վետերաններ, մշակույթի գործիչներ: Վերջում իր շնորհակալական խոսքն՝ ուղղված արձանի հեղինակներին, նրա կառուցմանն օժանդակողներին, հայտնեց Բաղրամյանի թոռնուհին:

ԱՐԹՈՒՐ ԽԱՆՋՅԱՆ

Համերաշխությո՞ւն, թե՞ անտարբերություն

Երեւանցիներին չգիտեմ որքան օգնեց կամ խանգարեց ընտրապաստառների այսքան առատությունը: Ընտրատեղամասեր տանող Կիեւյան փողոցը հագեցած էր հանրապետականների, դաշնակցականների պլակատներով կողք-կողքի 20-30 պաստառներ՝ հայացքը հոգնեցնող, ու թե որքան ազդեցություն ունեցավ այս ձեւը, դժվար է ասել: Համենայն դեպս, ամեն ինչ չափի մեջ է լավ, հակառակ դեպքում հակազդեցություն է առաջանում, պատառոտում կամ արհամարհում են դրանք: Մանավանդ որ հեռուստաեթերն էլ գրավել էին հասկանալի մի քանի կուսակցությունների («Օրինաց երկիր», ՀՅԴ) գովազդներն ու տեսահոլովակները: Անվերջ թմբկահարելով իրենց առավելությունները, մեկ անգամ եւս ժողովրդին հիշեցնում էին նրա թշվառ վիճակը եւ կյանքը փոխելու անհրաժեշտությունը: Որքան ջանքեր, հաճոյանալու ճիգեր, քննադատական պաթոս, մանր ու միջին խոստումներ, ու իբրեւ ընտրակաշառք ընկալվող նվերներ: Այս ամենը մայիսի 25-ի համար էր արվում: Բայց արի ու տես նախընտրական իրարանցումն այնքան էլ չէր տպավորել մարդկանց եւ նախագահական ընտրությունների ժամանակ անտարբերության թմբիրից դուրս եկած ժողովուրդն արագորեն կարծես մտավ դարձյալ իր պատյանի մեջ: Նախագահական ընտրությունների ժամանակ մի երիտասարդ ժամը 19.45-ին երկրորդ հարկի պատշգամբից ներս էր մտել տուն անձնագիրը վերցնելու համար (տանը մարդ չէր եղել, ինքն էլ բանալի չէր ունեցել): Զարմացած նայում էինք, թե ինչ արագությամբ էր մագլցում պատն ի վեր եւ գրեթե շնչակտուր ընկերոջ հետ 19.57-ին հասել էին ընտրատեղամաս: Իսկ հիմա բակում արեւածաղիկ էր չրթում ու ընտրություններին չմասնակցեց: Ընդհանրապես շատ-շատերն էին ասում. «Ինչ նշանակություն ունեն մասնակցությունը կամ մեր ձայները, միեւնույն է իրենք իրենց արածն անում են, իսկ նախընտրական ներկայացումները պարտադիր պայմաններ են ժողովրդավարության ֆոն»:

Արաբկիր համայնքի իմ այցելած մի քանի ընտրատեղամասերի (0114/06, 0113/06, 0116/06, 0118/06, 0119/06, 0122/06) հանձնաժողովների նախագահները, անդամները եւ վստահված անձինք խոսքերն ասես մեկ արած գոհ էին ընտրությունների ընթացքից, ըստ «Մասնակցությունը մեզ մոտ ակտիվ է (0122/06), ավտոբուսներով շատ կազմակերպված մարդկանց բերում են, չգիտեմ ով, բայց ամեն ինչ շատ հանգիստ ու խաղաղ է»: «Տեսան, որ իրենց ձայնը նշանակություն չունի, վիրավորված են, մարդը վստահ չէ, որ իր քվեն տեղ կհասնի, ինչքան էլ քարոզեցին, հավատ չներշնչեց: Նախագահականի

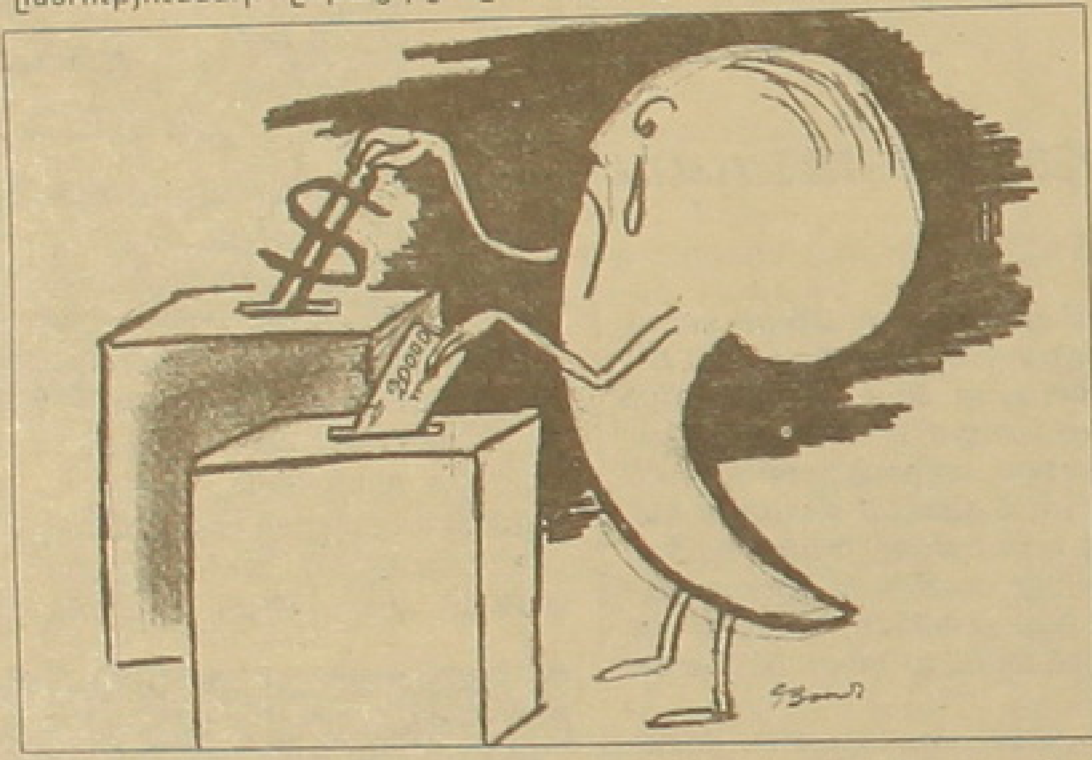

նրանց, անցել են բնականոն, առանց լուրջ խախտումների եւ միջադեպերի, միակ դժգոհությունը մարդկանց ցածր հաճախականությունից էր: Ընտրողների պասիվությունը հիմնականում պայմանավորում էին ժողովրդի հիասթափությամբ եւ անվստահությամբ. «Հոգնել են, զոռով հո չենք բերի» (ՀԿԿ): «Մեծ մասամբ ընկերության, հարազատության խաթր են գալիս» («Արդարություն»): «Տնական տրամադրություն է ստեղծված այս տեղամասում (0122), ասես վերջին զանգի շարունակություն լինի: Մեծահասակներն ավելի ակտիվ մասնակցություն ունեն, քան երիտասարդները: Համոզված եմ՝ ինչ-որ բան կփոխվի» («Արժանապատվություն, ժողովրդավարություն, հայրենիք»): «Կուսակցությունները շատ են, մարդիկ չեն կարողանում տարբերել, հեռուստատեսությունն էլ չի օգնել»:

ժամանակ խանդավառությամբ եկան ու ջարդվեցին: Հնարավոր է հաջորդ ընտրությունների նկատմամբ հավատ լինի, եթե այս մեկն արդար անցնի» («Արդարություն»): Այսպես հաշտ ու խաղաղ էին հակառակորդ կուսակցությունների վստահված անձինք, միայն 0113/06 ընտրատեղամասի հանձնաժողովի նախագահը դժգոհեց «Շանթ» եւ «Պրոմեթեւս» հեռուստաընկերություններից: Երկաթյա պահարանի՝ զուտ տեխնիկական պատճառով 1-2 րոպե ուշացումը հեռուստաընկերությունները ներկայացրել են 20 րոպե եւ «անհիմն հայտարարություններով վարկաբեկել են մեզ», ասաց նախագահը: Իհարկե, այս «րոպեները» չեն վարկաբեկում, կարեւորը ժամը 20.00-ից հետոն է, երբ իրենք մենակ կմնան իրենց խղճի եւ պարտադրանքների միջեւ:

ՄԵԼԱՆՅԱ ԲԱԴԱԼՅԱՆ

Խորհրդարանական ընտրությունների արդյունքներն ամփոփվեցին

Սկիզբը՝ էջ 1

Թիվ 1 ընտրատարածք. Անկուսակցական- Ռուբեն Հայրապետյան (Նեմեց Ռուբո)
Թիվ 2. Անկուսակցական- Մկրտիչ Մինասյան
Թիվ 3. Անկուսակցական- Ռաֆիկ Պետրոսյան
Թիվ 4. Անկուսակցական- Մանուկ Գասպարյան (Բեղ Մանուկ)
Թիվ 5. Անկուսակցական- Արտուշ Սիմոնյան (Աերոպորտի Արտուշ)
Թիվ 6. Անկուսակցական- Լեւոն Սարգսյան (Ալրաղացի Լյով)
Թիվ 7. Անկուսակցական- Արմեն Մխիթարյան (Աղվանցիների Մխիկը)
Թիվ 8. Անկուսակցական- Հարություն Փամբուկյան (Զոռբա Հարութ)
Թիվ 9. Անկուսակցական- Մանվել Նազարյան (Գել Հակոբի եղբայր)
Թիվ 10. Հանրապետական- Սմբատ Այվազյան
Թիվ 11. Անկուսակցական- Հակոբ Հակոբյան (Լեդի)
Թիվ 12. Անկուսակցական- Վերսանդ Հակոբյան (Ծիտո)
Թիվ 13. «Օրինաց երկիր»- Գրիգոր Մարգարյան (Բելաջիո Գրիշ)
Թիվ 14. Անկուսակցական- Սամվել Ալեքսանյան (Լֆիկ Սամո, Քաղցր Սամո)
Թիվ 15. Խաչատուր Սուքիասյան (Գզո)
Թիվ 16. Անկուսակցական- Վլադիմիր Բադալյան (Ստադիոնի Վլադ)
Թիվ 17. Անկուսակցական- Արմեն Դանիելյան (Գիտունիկ)
Թիվ 18. ՀՀԿ- Գեւորգ Հակոբյան (Կոմբիկերի Վլադ)
Թիվ 19. Անկուսակցական- Խաչիկ Մանուկյան (Հ. Փամբուկյանի կադրերից)
Թիվ 20. Անկուսակցական- Լեւոն Խաչատրյան
Թիվ 21. ՀԱԿ- Սամվել Սահակյան (Թութուն Սամո)
Թիվ 22. ՀՀԿ- Հենրիկ Աբրահամյան
Թիվ 23. Երեմ Կարապետյան (Քեռի)
Թիվ 24. Անկուսակցական- Մանվել Ղազարյան (Վեդի Ալկո)
Թիվ 25. Անկուսակցական- Արամայիս Գրիգորյան
Թիվ 26. Անկուսակցական - Հակոբ Հակոբյան (Ճոյս)
Թիվ 27. Անկուսակցական- Մուշեղ Մովսիսյան
Թիվ 28. Անկուսակցական- Հրանտ Գրիգորյան (գեներալ Մանվելի եղբոր տղան)
Թիվ 29. «Օրինաց երկիր»-Մեխակ Մխիթարյան
Թիվ 30. ՀՀԿ- Նահապետ Գեւորգյան
Թիվ 31. ՀՀԿ- Ռաֆիկ Գրիգորյան
Թիվ 32. Անկուսակցական- Հրանուշ Հակոբյան
Թիվ 33. «Օրինաց երկիր»- Խաչիկ Պետրոսյան
Թիվ 34. Անկուսակցական- Հակոբ Հակոբյան (Թունելի Հակոբ)
Թիվ 35. Անկուսակցական- Վոլոդյա Բադալյան (Նախագահի խնամի)
Թիվ 36. Անկուսակցական- Վիկտոր Դալլաքյան
Թիվ 37. Ակուսակցական- Վահրամ Բաղդասարյան
Թիվ 38. «Օրինաց երկիր»- Վռամ Գյուլզադյան
Թիվ 39. Անկուսակցական- Կարեն Կարապետյան
Թիվ 40. Անկուսակցական- Համլետ Թամազյան
Թիվ 41. Սասուն Միքայելյան
Թիվ 42. Անկուսակցական- Գագիկ Ծառուկյան (Դոդի Գագո)
Թիվ 45. Անկուսակցական- Մելիք Մանուկյան
Թիվ 46. ՀՀԿ- Մարտին Սուքիասյան
Թիվ 47. ՀՀԿ- Սուքիաս Ավետիսյան
Թիվ 48. ՀՀԿ- Աշոտ Աղաբաբյան (Բուռնաշ)
Թիվ 49. «Օրինաց երկիր»- Սամվել Բալասանյան
Թիվ 50. Կարո Ներսիսյան
Թիվ 51. Անկուսակցական- Հովիկ Ազոյան
Թիվ 52. Անկուսակցական- Սուրեն Խաչատրյան (Լիսկա)
Թիվ 53. ՀՀԿ- Մկրտիչ (Մերձ) Մկրտչյան
Թիվ 55. Անկուսակցական- Արծրունի Ղալումյան

Ինչ վերաբերում է սահմանադրական փոփոխությունների հանրաքվեին, ապա ԿԸՀ-ն չկարողացավ ներկայացնել արդյունքները, քանի որ ընտրատարածքներից երեկ գիշեր դեռեւս չէին ստացվել ամփոփագրերը:

ՄԱՐԻԵՏԱ ՄԱԿԱՐՅԱՆ

Եվրախորհուրդը մերժել է Հայոց ցեղասպանությանը նվիրված լուսանկարների ցուցադրումը

Օրերս Եվրախորհուրդը մերժել է Հայոց ցեղասպանությանը նվիրված լուսանկարների ցուցադրումը Եվրախորհրդարանի սրահներից մեկում, որը նախատեսվում էր անցկացնել մայիսի 26-30-ը: Ցուցահանդեսը նախաձեռնել էին Եվրախորհրդի անդամ Յունաս Շյոստեդը (Շվեդիա) եւ Շվեդիայի հայկական միությունները համադրող կենտրոնը:

Եվրախորհուրդն իր մերժումը պատճառաբանել է գրելով, թե ցուցահանդեսի թեման քաղաքական տեսանկյունից վիճահարույց է: Ի պատասխան այս մերժման ցուցահանդեսը նախաձեռնողները հայտարարել են. «Եթե Եվրամիությունը ցուցահանդեսի թեման վիճահարույց է համարում Թուրքիայի ճնշման պատճառով, ապա դա մեզ համար ուղղակի վրդովեցուցիչ է»:

Յ. Շյոստեդը նամակ է հղել նաեւ Եվրախորհրդի նախագահ Փաթ Քոքսին տարակուսանք հայտնելով, թե ինչպես կարող էր Եվրախորհուրդը վիճահարույց համարել ցուցահանդեսի թեման, երբ 1987 թ.-ից երեք անգամ ճանաչել է 20-րդ դարի սկզբին Օսմանյան կայսրությունում հայերի ցեղասպանությունը: Պրն Շյոստեդը կարծիք է հայտնել, որ հայ ժողովուրդը մյուս էթնիկ խմբերի նման իրավունք ունի տեղեկացնելու եվրոպական հանրությանն իր դեմ կատարված ցեղասպանության մասին, հատկապես, երբ այն ավելի շատ ներկայացվելու կարիք ունի: Եվ հենց այս փաստն էլ պետք է հիմք հանդիսանա Եվրախորհրդի համար՝ թույլատրելու լուսանկարների ցուցադրումը խորհրդարանի սրահում: Պրն Շյոստեդը հույս է հայտնել, որ Եվրախորհրդի նախագահը քաղաքական պատասխանատվություն կստանձնի եւ կուղղի թույլ տրված սխալը: Միաժամանակ ավելացրել է, որ հետամուտ կլինի ցուցահանդեսի մերժման պատճառները բացահայտելուն:

Եվրախորհրդի որոշման դեմ բողոքել են նաեւ Գերմանիայում գործող մարդու իրավունքների պաշտպան թուրքական երեք կազմակերպություններ՝ «Միություն ընդդեմ ցեղասպանության» նախագահ Ալի Էրթեմը, «Մարդու իրավունքների պաշտպանության թուրք-գերմանական կազմակերպության» նախագահ Հուլիա Էնգին, «Ցեղասպանություն եւ հիշողություն» ՀԿ նախագահ ու գրող Դողան Ախանլին: Եվրախորհրդարանի նախագահ Փաթ Քոքսին ուղղված բողոքի նամակում նրանք շեշտել են, թե իրենց անհասկանալի է մերժման պատճառաբանությունը, քանի որ Եվրախորհուրդը տարբեր առիթներով ընդունել է, որ Թուրքիան պետք է ճանաչի Հայոց ցեղասպանությունը: Բացի այդ, այն նախապայման է դարձել, որ մերժվի Թուրքիայի անդամակցությունը Եվրամիությանը: «Այդ որոշումը վիրավորական է բոլոր հայերի համար եւ ապտակ է այն թուրքերին, որոնք հաշտեցում են փնտրում», հայտնում են նրանք նամակով: Կազմակերպության ղեկավարները հույս են հայտնել, որ Եվրախորհրդի նախագահը կօգտագործի իր հեղինակությունը՝ «ոչ խելամիտ որոշումը» վերանայելու համար:

Այս ընտրությունները մի քայլ առաջ էին

Սկիզբը՝ էջ 1

Իբրեւ դրական նրբագիծ միջազգայնորեն նշվեց երկու իրողություն՝ հանգիստ գործընթացները ընտրատեղամասերի մեծ մասում եւ ընտրությունների վերաբերյալ օրենսդրական բարեբեր դաշտը: Ռոբերտ Քարրին «իբրեւ բարելավում» առանձնացրեց 2 հանգամանք. նախ, որ ԿԸՀ-ն հրապարակեց բոլոր ընտրատեղամասերի նախնական արդյունքները եւ հետո՝ կրկին թափանցիկ քվետուփեր օգտագործելու վերաբերյալ որոշում ընդունեց:

Մնացյալը, ինչ շարունակում էին մեկնաբանել առաքելությունների ղեկավարները, «խիստ լուրջ բնույթի միջադեպեր եւ թերություններ էին»: Դիտորդական առաքելությունների 200 ներկայացուցիչները եղել են 777 ընտրատեղամասերում, եւ ըստ իրենց, դրանց շուրջ 30 տոկոսում խախտումներ են արձանագրել: Դիտարկվել են բռնությունների ու սպառնալիքների օրինակներ, բռնություն է գործադրվել շվեյցարացի մի դիտորդի հանդեպ եւս: Ռոբերտ Քարրիի գնահատմամբ բռնություններ արձանագրվել են հենց այն ընտրատեղամասերում, (ինչպես թիվ 29 ընտրատարածքում), ուր նախագահական ընտրությունների ժամանակ եւս լուրջ խախտումներ են եղել: Կոպտորեն շրջանցվել են վստահված անձանցից շատերի իրավունքները, որոնց հանձնաժողովների որոշ նախագահներ պարզապես արգելել են ազատ տեղաշարժվել, որեւէ միջամտություն անել հավանական կամ բացահայտ օրինախախտումների դեպքում: Ռասել Ջոնսթոնը հիշատակեց, որ իրենք զգացվել են հանձնաժողովների շատ անդամների եւ վստահված անձանց նվիրված, պարկեշտ աշխատանքից եւ ցավում են, որ փաստը հակակշռվում էր բացահայտ անընդունելի իրադարձություններով: Կիրակի օրվա կեսօրին ընտրապայքարից դուրս գալու մասին հայտարարել է Հովհաննես Հովհաննիսյանը, եւ «դա նույնպես շատ ցավալի էր»:

Ընտրընթացքի մյուս բնորոշիչը՝ ընտրողների մասնակցության ցածր տոկոսն, ըստ դիտորդների, ընտրական գործընթացների եւ քաղաքական հաստատությունների հանդեպ նրանց վստահության բացակայության դրսեւորում է: Այդ վստահության վերարթնացումն իշխանությունների հիմնական անելիքը պիտի լինի:

Դիտորդների քննադատության հիմնական սլաքը, այնուամենայնիվ, կենտրոնանում է ոչ թե քվեարկության ընթացքի, այլ հաշվարկման գործընթացների վրա: «Զարմացած» են, որ ընտրողների մասնակցության ցուցանիշը տեղամասերը փակվելուց անմիջապես առաջ 43 տոկոս էր, հետո հանկարծ դարձավ 51 տոկոս: «Վերջին պահերին հո վազ չէին տա ընտրատեղամասեր, ուրեմն, կամ մտածում էին, որ իրենց մասնակցությունից ոչ մի օգուտ չկա, կամ էլ կանխավ չեն վստահել հաշվարկներին»: Դիտորդները չբացահայտված, սակայն հնարավոր խարդավանքների հավանականություն նշեցին ընտրությունների արդյունքները Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողով տեղափոխելու ճանապարհին եւս:

Նաեւ քվեաթերթիկների գողությունները, քվետուփեր լցնելը, արձանագրությունների կեղծումը, որոնց անձամբ ականատես են եղել դիտորդներից շատերը: Այնուամենայնիվ, դիտորդական առաքելությունների ներկայացուցիչները, ըստ իրենց բնորոշման, «Չեն եկել Հայաստան մեղք որոնելու», եւ գնահատականները վերջնական չեն: Վերջնարդյունքը կախված կլինի աղյուսակավորման, բողոքարկման արդյունքների ամփոփման պատկերից, իշխանությունների՝ Շահումյանում տեղի ունեցածի նկատմամբ դիրքորոշումից եւ ընտրախախտումների նկատմամբ նրա վերաբերմունքից:

«ԱԶԳ» ՕՐԱԹԵՐԹ
Հրատարակութեան ժԲ տարի
Հիմնադիր եւ հրատարակիչ
«ԱԶԳ ՕՐԱԹԵՐԹ» ՍՊԸ
Երեւան 375010, Հանրապետութեան 47
ֆաքս: 374-1-562863
e-mail: azg2@arminco.com
www.azg.am
Գլխաւոր խմբագիր
ՅԱԿՈԲ ԱՒԵՏԻՔԵԱՆ /հեռ. 521635
Խմբագիր
ՊԱՐՈՅՐ ՅԱԿՈԲԵԱՆ /հեռ. 529221
Տնօրէն
ՅԱՐՈՒԹԻՒՆ ԱՌԱՔԵԼԵԱՆ /հեռ. 529353
Համակարգ. ծառայութիւն /հեռ. 582483
Շուրջօրյա լրահավաք ծառայություն /հեռ. 529353
Apple Macintosh համակարգչային շարուածքը «Ազգ» թերթի
Թերթի նիւթերի ամբողջական թէ մասնակի արտատպումները տպագիր մամուլի միջոցով կամ ռադիոհեռուստատեսութեամբ, առանց խմբագրութեան գրաւոր համաձայնութեան, խստիւ արգելւում են, համաձայն ՀՀ հեղինակային իրաւունքի մասին օրէնքի:
Նիւթերը չեն գրախօսւում ու չեն վերադարձւում
«AZG» DAILY NEWSPAPER
Editor-in-chief
H. AVEDIKIAN /phone: 521635
47 Hanrapetoutian st.
Yerevan, Armenia, 375010

Ընթացիկ

ԳՅՈՒՄՐԻ

Որոշակի լարվածություն, այնուամենայնիվ, նկատվում էր

Մայիսի 25-ի առավոտյա ժամը 8-ն անց 5 րոպեին եղանք Գյումրու 14-րդ միջնակարգ դպրոցում տեղակայված 49/1521 ընտրատեղամասային կենտրոնում, որտեղ քվեարկության էին պատրաստվում առաջին ընտրողները: Կենտրոնը տեղակայված էր դպրոցի մարզադահլիճի ընդարձակ տարածքում, որտեղ բավարար աշխատանքային հնարավորություններ եւ ազատ տեսադաշտ կար ինչպես հանձնաժողովի անդամների, այնպես էլ վստահված անձանց համար: Իսկ նախասրահում փակցված էին ընտրողին օգնող տպագիր նյութեր՝ կուսակցությունների համամասնական ցուցակները, դրանց քվեաթերթիկի նմուշը, ՀՀ սահմանադրության փոփոխված նախագիծը: Տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի նախագահ Գագիկ Կարապետյանը նշեց, որ իրենք աշխատել են անհրաժեշտ բոլոր չափորոշիչները պահպանել, ինչպես նաեւ ապահովել հանձնաժողովի անդամների բավարար պատրաստվածությունը: Առաջին ընտրողը, ում հետ զրուցեցինք, ցավոք՝ գործազուրկ էր: Մասնագիտությամբ ճարտարագետ-մեխանիկ Խաչիկ Կոստանյանը, ցանկություն հայտնեց, որ լավ պատգամավորներ ու Ազգային ժողով ունենանք, որ նրանք մեզ ոչ միայն այս օրերին հիշեն: Ժամը 8.20-ին այստեղ արդեն քվեարկել էր 6 մարդ:

Քիչ անց լինելով նույն ընտրատարածքի 1522 տեղամասում, տեղեկացանք, որ այստեղ արդեն քվեարկության է եկել 20 մարդ: Ի դեպ, առաջ գնալով ասենք, որ օրվա ընթացքում մեր այցելած տեղամասերում ընտրողների ակտիվությունը կարծես թե մեծ չէր: Ճիշտ է՝ առանձին տեղերում որոշ ժամերի նաեւ ընտրողների հերթ է եղել: Կոնկրետ այս, ինչպես նաեւ 48/1448 ընտրատեղամասերում մեր այցելության պահին քվեարկությունն ընթանում էր հանգիստ ու բնականոն հունով:

Լրագրողիս ոչ հաճելի անակնկալ էր սպասում Գյումրու քաղաքապետարանի «Հույս» մանկատան շենքում տեղակայված 47/1421 ընտրատեղամասում: Այստեղ նախ տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի քարտուղար Համազասպ Խոցանյանը, ապա հանձնաժողովի նախագահ Մխիթար Մարգսյանը գրանցելու եւ տեղամասում ներկայությունս թույլ տալու համար «Ազգի» թղթակցի վկայականից բացի պահանջեցին անձնագիր, հետո անձնական հավաստագիր, ինչը նաեւ փորձեցին հիմնավորել ԿԸՀ-ի տպագիր որոշումներով: Մասնավորապես հանձնաժողովի երիտասարդ քարտուղարը մեկնաբանեց, թե գրանցելու համար իրեն հարկավոր է անձը հաստատող իրավական փաստաթուղթ, իսկ լուսանկարով վկայականը իր համար այդպիսի փաստաթուղթ չէ: Հանձնաժողովի նախագահն էլ շատ քաղաքավարի ասաց, որ կարող եմ իրեն հարցեր տալ, բայց... այդ սրահից դուրս: Հարկ եղավ գնալ ընտրատարածքային ընտրական հանձնաժողով: Վերջինիս նախագահ Էդիկ Բաղրամյանը կատարվածը համարեց հիշյալ հանձնաժողովականների չիմացության հետեւանք եւ մեզ սիրահոժար տրամադրեց ԿԸՀ նախագահի ստորագրությամբ, 24.05.2003 ամսաթվով պաշտոնական գրության մի օրինակ, որտեղ գրված է. «Ապահովել ՀՀ ԿԸՀ-ում հավատարմագրված հետեւյալ ԶԼՄ-ների (ցուցակը կցված էր - Գ. Մ.) բոլոր ներկայացուցիչների անարգել մուտքն ընտրատարածքային եւ տեղամասային ընտրական հանձնաժողովներ՝ տվյալ ԶԼՄ-ի վկայականով»: Այլ տեղամասերում մեր դեմ այդպիսի արգելք այլեւս չեղավ: Համանման առարկություն եղավ արդեն ժամը 18.20-ին մեր այցելած 48/1451 ընտրատեղամասում, որտեղ թեեւ հանձնաժողովի նախագահը համաձայն էր զրույցի, այնուամենայնիվ մեր իրավունքը փաստելու համար ստիպված էինք ցույց տալ «հրաշագործ» գրությունը:

Գյումրու 25-րդ հանրակրթական դպրոցի շենքում հանգրվանած, 1572 ընտրող ունեցող 49/1526 ընտրատեղամասում, ուր այցելեցինք կեսօրին, անհրաժեշտ 3 քվեատուփի փոխարեն տեսանք 2-ը: Հանձնաժողովի նախագահ Գագիկ Ստեփանյանը հանգստացրեց, թե խնդիր չկա, երրորդ քվեաթերթիկը կողքի սենյակում է... Հանձնաժողովի նախագահը նաեւ քվեատուփերը հսկողն էր, ինչն էլ նա պատճառաբանեց երկու հանձնաժողովականների բացակայությամբ: Այստեղ մի երիտասարդ կասկածելի երկար մնաց քվեախցում, ինչը նկատել էին վստահված անձանցից ոմանք: Երիտասարդի կողմից քվեաթերթիկները տուփը գցելու պահին նրանցից մեկը «բռնացրեց», թե այս տեղամասի ընտրող չէ, իսկ մյուսը պահանջեց արձանագրություն կազմել: Որոշ աղմուկից եւ անձնագիրն ու ցուցակը կրկին ստուգելուց հետո հայտարարվեց, թե ամեն ինչ կարգին է, ընտրողը ճիշտ է եկել իր տեղամասը, ինչին առարկություն այլեւս չեղավ: Որոշ, հատկապես տարեց ընտրողներ էլ, գուցե չիմացությունից, քվեատուփին էին մոտենում գրեթե բաց քվեաթերթիկներով, այնպես, որ նրանց օգնող հանձնաժողովի նախագահը ցանկության դեպքում կարող էր տեսնել նշումը: Հիմնականում հանդարտ ընթացք էր 46/1383, 46/1380, Ախուրյանի 49/1528 ընտրատեղամասերում: Նշվածներից առաջինում որոշ վեճ առաջացավ կույր տարեց կնոջ հարցում. մի երիտասարդ ուզում էր քվեարկության խցում նրան օգնել՝ ասելով, որ իր մորաքույրն է, վստահված անձերից մեկը դրա դեմ բողոքում էր, իսկ հանձնաժողովի նախագահն ասաց, որ ինքը օգնելու համար դրսից անծանոթ մարդու կբերի: Իսկ 46/1380 տեղամասում վատ տեսնող ընտրողին քվեախցիկ մտնելուց հետո թույլ տվեցին բարձրաձայն ասել, թե ում է ընտրելու, եւ այդ անունը գտնելու հարցում նրան օգնեց հանձնաժողովի նախագահը, ինչը բոլոր դեպքերում օրենքի խախտում է: Այս տեղամասում «Հզոր հայրենիքի» վկայականով վստահված անձ Ցոլակ Վարդանյանը բողոքեց անարդարություններից, իսկ ՀՌԱԿ-ի վստահված անձ Անդրանիկ Ալեքսանյանը հավաստեց, թե քվեարկության ընթացքը հիմնականում նորմալ է:

Որքան կարողացանք տեղեկանալ մի քանի ընտրողների հետ զրույցից, մարդիկ տեղյակ չէին սահմանադրական փոփոխությունների բովանդակությունից եւ տարակուսած էին, իսկ եղել են նաեւ ընտրողներ, որոնք նույն պատճառով պարզապես հրաժարվել են այդ քվեաթերթիկը վերցնելուց ու քվեարկելուց:

Որպես զարմանք նորություն իմացանք (մի տեղ էլ ականատես եղանք), որ Գյումրիում տեղամասային հանձնաժողովների անդամներ են նշանակվել, ապա դարձել նախագահ, տեղակալ ու քարտուղար նաեւ... երեւանցիներ: Իսկ «Շանթ» հեռուստատեսության մեր գործընկերների հաղորդումից տեղեկացանք, որ մարզի Անիի տարածաշրջանի Ձորակապ գյուղում համենայն դեպս մինչեւ ժամը 18-ի տվյալներով ոչ մի ընտրող չի գնացել քվեարկության:

ԳԵՂԱՄ ՄԿՐՏՉՅԱՆ

ԵՐԵՎԱՆԻ ՄԱՄՈՒԼԻ ԱԿՈՒՄԲ

ԶԼՄ-ների քանակական մոնիտորինգի նախնական արդյունքները

Ապրիլի 21–23-ը Երեւանի մամուլի ակումբն իրականացրել է Հայաստանի ԶԼՄ-ների ՀՀ ԱԺ 2003 թ. ընտրությունների նախընտրական քարոզչության լուսաբանման մոնիտորինգ:

Երեկ ժուռնալիստի տանը հրավիրված ասուլիսի ժամանակ Երեւանի մամուլի ակումբի փորձագետ Մեսրոպ Հարությունյանը տեղեկացրեց մոնիտորինգի նախնական արդյունքները: Մոնիտորինգի նպատակն է եղել պարզել հեռարձակող (ամենից առաջ՝ հանրային) լրատվամիջոցներում ընտրարշավի լուսաբանման օբյեկտիվության, ինչպես նաեւ ԶԼՄ-ների գովազդային հնարավորություններն օգտագործելու՝ ընտրությունների մասնակիցների շահագրգռվածության աստիճանը: Քանակական մոնիտորինգն ընդգրկել է 4 համազգային եւ 3 տեղական հեռուստաընկերություններ, 1 համազգային ռադիոընկերություն, 10 առաջատար հասարակական-քաղաքական թերթեր:

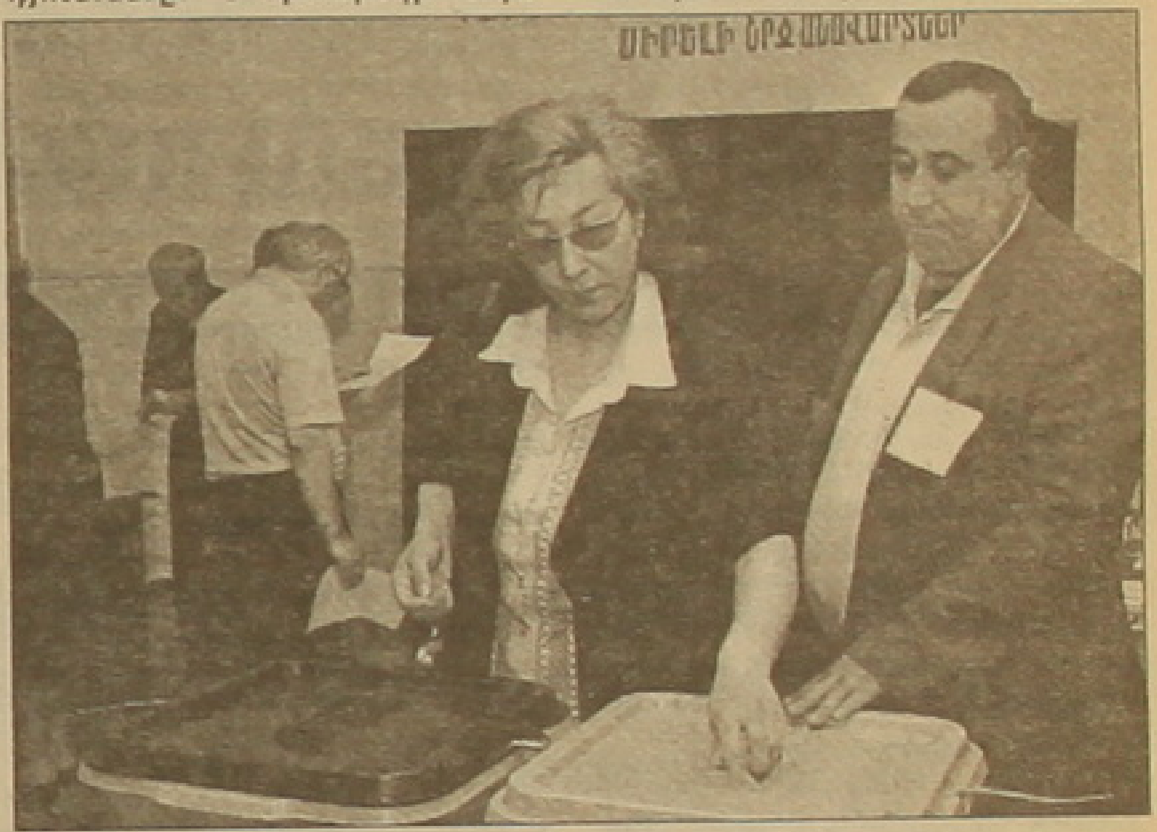

Մոնիտորինգի խումբն, ամփոփելով նախնական տվյալները, նշում է, որ ՀՀ նախագահի ընտրությունների համեմատ դրական քայլ էր ԶԼՄ-ներով նախընտրական քարոզչության կարգի վերաբերյալ ՀՀ ԿԸՀ-ի ընդունած մարտի 28-ի որոշումը, որում վերացվում էին հիմնական թերությունները: Մոնիտորինգի ընթացքում քաղաքական քարոզչության համար եթերաժամանակ տրամադրելու, գովազդային նյութերի մատուցմանն առնչվող օրենսդրության որոշ խախտումներ են արձանագրվել: Եղել են առանձին դեպքեր, երբ հաղորդումները չեն ուղեկցվել համապատասխան լուսագրով: «ԱԼՄ» հեռուստաընկերության մի շարք հաղորդումներ, որոնք ակնհայտ նախընտրական քարոզչական էին, չէին ուղեկցվում քաղաքական լուսագրով, որը չի համապատասխանում օրենքի պահանջներին: Հանրային հեռուստատեսությունը, ի տարբերություն ՀՀ նախագահի ընտրությունների, դրսեւորել է լուսաբանման հավասարակշռվածություն: Նույն հավասարությունն է եղել նաեւ Հայաստանի հանրային ռադիոյի լրատվական թողարկումներում: Հետաքրքրական են մոնիտորինգի արդյունքները՝ «ԱԼՄ» եւ «Կենտրոն» հեռուստաընկերությունների լուսաբանումների համեմատությունը: Այս երկու հեռուստաալիքների սեփականատերերն էլ (Տիգրան Կարապետյան եւ Գուրգեն Արսենյան) մասնակցում էին համամասնական ու մեծամասնական ընտրակարգով: «ԱԼՄ»-ի սեփականատեր Տիգրան Կարապետյանն իր հեռուստաընկերության եթերն օգտագործել է սեփական կուսակցության քարոզարշավի նպատակներով, եւ «ԺԿ» լուսաբանումը մի քանի անգամ գերազանցել է մյուսներին: Համամասնական ընտրակարգով ընտրություններին մասնակցող բոլոր կուսակցություններն ու դաշինքներն օգտվել են ՀՀՀ-ում իրենց հատկացված անվճար գովազդային եթերաժամանակից, իսկ նրանց մեծ մասը՝ նաեւ վճարովիից: Կուսակցությունների եւ դաշինքների մի մասն է միայն օգտագործել «Հայաստանի Հանրապետություն» օրաթերթում հատկացված անվճար ու վճարովի գովազդային տարածքը, եւ սահմանափակ ծավալով, վճարովի գովազդ տեղադրել «Նովոյե վրեմյա», «Օրրան», «Այբ-Ֆե», «Հայոց աշխարհ» թերթերում: Այս թերթերն ընդհանրապես համամասնական ընտրակարգով գովազդներ չստացան:

Մոնիտորինգի խումբն արձանագրել է նաեւ, որ մի քանի թեկնածուներ անընդհատ երեւում էին եթերում՝ իբրեւ լրատվական կամ հեղինակային հաղորդումներ վարողներ: Թեպետ դա օրենքով արգելված չէ, բայց, ըստ Մ. Հարությունյանի, մասնագիտական էթիկայի կոպիտ խախտում է: Մոնիտորինգի վերջնական արդյունքները կհրապարակվեն մի քանի օրից, մեկ ընդհանուր զեկույցով:

ՄԱՐԻԵՏԱ ՄԱԿԱՐՅԱՆ

Մասիսում ընտրությունները անցան առանց միջադեպի

Ակնառու էր «Մասիս տոբակո» ընկերության խորհրդի նախագահ Սամվել Սահակյանի հաջողությունը

Մայիսի 25-ին ՀՀ Ազգային ժողովի պատգամավորական ընտրությունների օրը Մասիս քաղաքում կատարյալ անդորր էր: Նշույլ անգամ չկար այն եռուզեռից, որի ականատեսն էինք եղել նախագահական ընտրություններին: Անդորրը ենթադրում էր ընտրողների անտարբերություն: Սակայն Մասիսի 21-րդ ընտրատարածքում ընտրություններին մասնակցող կուսակցությունների վստահված անձանց հետ հանդիպումից պարզվեց, որ ընտրողների անտարբերության մասին մեր ենթադրությունն այդքան էլ ճիշտ չէ:

Ավելին՝ ՀՀՇ վստահված անձ Ավետիս Ծատուրյանն ասաց, որ ընտրությունները ընթանում են սովորականի պես: Նա դրանց ընթացքից գոհ էր: Ի դեպ, 21-րդ ընտրատարածքում որեւէ տհաճ միջադեպ չի արձանագրվել, եւ այնտեղ եղել են ԵԱՀԿ դիտորդները:

Պրն Ծատուրյանի խոսքերը հաստատեց ՀՌԱԿ «Մասիս» ակումբի ատենապետ Միշա Մխիթարյանը: Նա ի պատասխան «Մասիսում ՀՌԱԿ-ն ինչպե՞ս է պատրաստվել ընտրություններին» հարցի ասաց. «ՀՌԱԿ «Մասիս» ակումբի հնարավորության սահմաններում աշխատել ենք ընտրություններին լավագույնս պատրաստվել: Կարծում եմ, պատրաստվածության մակարդակը բավարար է»: Այնուհետեւ պրն Մխիթարյանն ավելացրեց. «Ի տարբերություն պատգամավորական նախորդ ընտրությունների, այս ընտրություններում համամասնականով ընտրակաշառք չի եղել: Թեեւ բացառություն են կազմում մեծամասնական ընտրությունները: Սակայն ընտրակաշառքը արտահայտվել է Մասիսում համերգներ կազմակերպելով, քաղաքի փողոցները բարելավելու եւ բնակչության կենցաղային խնդիրների լուծմանը նպաստելու ձեւով, այլ ոչ թե ընտրողներին առձեռն գումար բաժանելով»:

Միշա Մխիթարյանը ելակետ ընդունելով այս ամենը, եզրակացրեց, որ ՀՀ ԱԺ պատգամավորական ներկա ընտրությունները համեմատաբար լավ են կազմակերպված, քան նախորդներն էին: Հարկ է, սակայն, նշել, որ առձեռն գումարի տեսքով ընտրակաշառքի բացակայությունն ամենեւին չի ենթադրում ընտրակեղծիքների բացակայություն:

Համենայն դեպս, Մասիսում Հանրապետական կուսակցության ձայները, որոնք զգալի գերազանցում են մյուս կուսակցությունների ձայներին, ամենեւին չեն համապատասխանում նրա ոչ բարձր ժողովրդականությանը: Ի դեպ, ընտրություններում իրենց վերելքով մասիսցիներին անակնկալ մատուցեցին «Մասիս տոբակո» ընկերության խորհրդի նախագահ Սամվել Սահակյանը մեծամասնականով, իսկ Գուրգեն Արսենյանի նորաստեղծ «Միավորված աշխատանքային կուսակցությունը»՝ համամասնականով:

Ինչ վերաբերում է ՀՀՇ-ին, ապա նա 21-րդ ընտրատարածքում, որտեղ ընտրություններին ավելի քան 600 ընտրող էր մասնակցել, ստացավ 2 ձայն, իսկ ՀՌԱԿ-ը՝ 50:

ՀԱԿՈԲ ՕՀԱՆՅԱՆ

Բեռլինում ԱԺ ընտրություններին մասնակցեց 38 քաղաքացի

Մայիսի 25-ին Բեռլինի Հիլլմանն փողոցի 5 հասցեում գտնվող ՀՀ դեսպանությունում տեղակայված միակ ընտրատեղամասում կայացան ՀՀ Ազգային ժողովի եւ սահմանադրական փոփոխությունների հանրաքվեի ընտրություններ, որոնց մասնակցեց Հայաստանի 38 քաղաքացի:

Արդյունքը հետեւյալն է՝ «Ազատական դաշինքը» ստացել է 1 ձայն, «Ազգային միաբանությունը»՝ 3, «Աշխատանք, օրենք, միասնությունը»՝ 1, «Արդարություն» դաշինքը՝ 18, «Հանրապետականը»՝ 7, «Հայաստանի նորացված կոմունիստական կուսակցությունը»՝ 1, «Հայաստանի քրիստոնեա-դեմոկրատական միությունը»՝ 2, ՀՅԴ՝ 4, «Հզոր հայրենիքը»՝ 1: Անվավեր չկա:

27 հոգի կողմ է քվեարկել սահմանադրական փոփոխությունների հանրաքվեին, 8 քաղաքացի դեմ է արտահայտվել, 3 ընտրաթերթիկ ճանաչվել է անվավեր: Մեզ հետ ունեցած համառոտ զրույցում ընտրական հանձնաժողովի նախագահ Կարինե Ղազինյանն իր տարակույսը հայտնեց, որ որոշ՝ առավել ծանոթ կուսակցություններ ընտրողների համակրանքին չեն արժանացել, այդուհանդերձ դրական համարելով այն հանգամանքը, որ տարբեր կուսակցությունների են քվե տվել: Ինչ վերաբերում է սահմանադրական փոփոխություններին, ապա դրանց ոչ այնքան լավատեղյակ 27 ձայն տված ՀՀ քաղաքացիներին այնուամենայնիվ առաջնորդել է երկքաղաքացիության գործոնը:

Ա. Հ.
Գերմանիա

Ոլորտներ

Թաիլանդյան անձրեւները՝ հայկական կատարմամբ

Անընդմեջ ցրտին ու անձրեւներին վերջապես հաջորդեց տաք եղանակը։ Վերջին տարիների համար սովորական դարձած եղանակային փոփոխությունների տրամաբանությունը հուշում է, որ ամառն էլ թեժ է լինելու։ Եվ ինչպես ամեն անգամ, չորայնությունը դառնալու է գյուղացու հիմնական մտահոգությունը, հատկապես հուլիսի 15-ից օգոստոսի 20-ը։

Տաք եղանակը տեղ-տեղ ընդմիջող անձրեւների առատությունն էլ չի լուծում խնդիրը։ Եթե Հայաստանի մի հատվածում դրանք գերհագեցնում են հողը եւ նույնիսկ փչացնում գյուղատնտեսական կուլտուրաները, մեկ այլ տարածքում բույսն ու ծառը շարունակում են պապակել։ Եվ ինչպես ցանկացած նման դեպքում, այս անգամ էլ մարդը հարկադրաբար ստիպված է միջամտել բնական գործընթացներին։

Վերջերս Թաիլանդից բազմամարդ պատվիրակություն էր ժամանել Հայաստան։ Մեր հանրապետությունը մթնոլորտային երեւույթների վրա ներգործության մեծ փորձ ունի եւ այս բնագավառում, հատկապես կարկտաբեր ամպերի դեմ պայքարելու խոր ու լայնածավալ աշխատանքներ են իրականացվել։ Ամենատարբեր մեթոդներով ժամանակին արհեստական անձրեւներ են ստացվել նաեւ Սեւանի ջրահավաք ավազանում, որի շնորհիվ հնարավոր է եղել 10-15 տոկոսով ավելացնել տեղումների քանակը։ Թաիլանդի գյուղատնտեսների մշտական մտատանջությունը լրացուցիչ տեղումներ ապահովելն է։ Այստեղ տարեկան 1500 մմ ծավալի անձրեւներ են տեղում, այն էլ երկրի ամենաչորային հատվածներում։ Հայաստանում տարեկան տեղումների քանակը 300 մմ է։

Հայ եւ թաիլանդցի մասնագետների հանդիպման ընթացքում քննարկվեց երկուստեք հետաքրքրություն ներկայացնող հարցը՝ թաիլանդյան անձրեւները Հայաստան ներմուծելու հնարավորությունը։ Չնայած մեր հանրապետության համեմատ 5 անգամ ավելի շատ տեղումներին, Թաիլանդում մշտապես կիրառվում է արհեստական անձրեւների պրակտիկան։ Նույնիսկ տեղումների մեծ քանակի դեպքում այնտեղ տարեկան 12 մլն դոլարի աշխատանքներ են իրականացնում օժանդակ անձրեւներ ստանալու համար։ Թաիլանդում կլիման բնորոշվում է 2 կտրուկ սահմանազատումով՝ չորային եւ անձրեւային եղանակներ։ Անձրեւների ժամանակ խոնավության մեծ քանակություն կորչում է՝ թափվելով գետերի ու ծովերի մեջ։ 7-8 ամիս տեւող չոր եղանակի ժամանակ ստիպված են լինում բնությունից հարկադրաբար կորզել անձրեւները։

Ըստ հիդրոօդերեւութաբանության եւ շրջակա միջավայրի մոնիտորինգի գործակալության պետ Գենադի Կոջոյանի, Հայաստանի շահերից է բխում Թաիլանդի օրինակով արհեստական անձրեւներ ստանալու հնարավորությունը։ Թաիլանդցի մասնագետների հետ ծրագրեր իրականացնելու նախագծեր քննարկվեցին, բանակցեցին համագործակցել եւ նույնիսկ նախագիծը փորձարկել ոչ Հայաստանում, ոչ Թաիլանդում, այլ մի երրորդ երկրում։ Ի՞նչ կտան թաիլանդական անձրեւները Հայաստանին։ Մասնագետների համոզմամբ, դա կայուն բերք ու բարիքի երաշխիք է։ Չոր եղանակին երբեմն-երբեմն առատ անձրեւներ տեղալով, բնությունն, այնուամենայնիվ, խոնավությունը տեղաբաշխում է իր քմայքներին համապատասխան։ Ջրի կարիք ունեցող գյուղատնտեսական հողահանդակների խնդիրը պիտի լուծեն թաիլանդյան անձրեւները։

Ի դեպ, թաիլանդյան անձրեւների հեռանկարը որոշակի անհանգստություն է առաջացրել հայ էկոլոգների շրջանում։ Էկոլոգիական հասարակական կազմակերպությունների հանդիպումներից մեկի ժամանակ փաստը դատապարտվեց՝ հիշատակելով տարիներ առաջ Արարատյան դաշտավայրի վրա նման գիտափորձի անհաջող նախադեպը։

Այն ժամանակ ակադեմիայի գիտնականները բողոքի ալիք բարձրացրին, եւ արհեստական անձրեւների ծրագիրը դադարեցվեց։ Այժմ էլ բնապահպանները մտավախություն արտահայտեցին, որ նոր ծրագիրը կարող է իրականացվել առանց փորձաքննության, առանց էկոլոգների գիտության ու նրանց հետ համագործակցության։

Բանն այն է, որ ամպերը գրգռելու եւ անձրեւներ առաջացնելու համար մինչ այսօր էլ որոշ երկրներում իբրեւ կատալիզատոր օգտագործում են այնպիսի նյութեր (ինչպես արգենտիում 7-ը), որոնք վտանգավոր են, եւ իրենց գործն անելուց հետո, քամիներից քշվելով կամ այլ գործոնների ազդեցությամբ կրկին կարող են վերադառնալ երկիր եւ վնասել հողը։ ՀՀ գյուղնախարար Դավիթ Զադոյանն այս առիթով մեր հարցմանն ի պատասխան ասաց, որ անձրեւների առաջացման թաիլանդյան մեթոդը քիմիկատների օգտագործում չի նախատեսում, խոնավություն ստեղծվում է այլ սկզբունքով՝ էլեկտրական դաշտի առաջացման շնորհիվ խտացնում են ամպերը եւ շարժում ցանկացած ուղղությամբ։

Համենայն դեպս, բանակցությունները դեռեւս շարունակվում են, դեռեւս քննարկվում է Հայաստանում թաիլանդյան անձրեւներ ներմուծելու անվտանգության ու նպատակահարմարության խնդիրը։

ԿԱՐԻՆԵ ԴԱՆԻԵԼՅԱՆ

Նպատակը՝ աջակցել փոքր եւ միջին ձեռնարկատիրությանը

Փոքր բիզնեսի զարգացման անհրաժեշտությունն ազգային տնտեսության զարգացման գլխավոր հրամայականներից մեկն է եւ շուկայական տնտեսության արմատավորման ու կայացման հիմնական երաշխիքը։ Ներկայումս տնտեսապես զարգացած երկրներում փոքր բիզնեսը, այսինքն՝ միլիոնավոր փոքր եւ միջին ձեռնարկություններ խոշոր ձեռնարկությունների հետ փոխկապակցված ձեւավորում են շուկայական տնտեսության ինքնակարգավորման հատուկ մեխանիզմ։

Հայաստանի փոքր եւ միջին ձեռնարկատիրության զարգացման ազգային կենտրոնը (ՓՄՁ ԶԱԿ) կիսապետական ոչ առեւտրային կազմակերպություն է, ստեղծվել է 2002 թ. մարտին ՀՀ կառավարության որոշմամբ։

Այն կապող օղակ է կառավարության եւ գործարար համայնքի միջեւ, ղեկավարվում է ՀՀ պետական մարմինների եւ գործարար համայնքի ներկայացուցիչների կողմից։ Վերջիններս էլ կազմում են հոգաբարձուների խորհուրդը։

Կենտրոնը ֆինանսավորվում է պետբյուջեից եւ միջազգային դոնորներից։

ԶԱԿ-ը նպատակ ունի բարձրացնել ՓՄՁ սուբյեկտների գործունեության արդյունավետությունը։ Ներկայումս կենտրոնը, Հայաստանում գործող ՓՄՁ աջակցության բոլոր տեղական եւ միջազգային կազմակերպությունների ծրագրերի, ֆինանսավորման աղբյուրների, մեխանիզմների վերաբերյալ անհրաժեշտ տեղեկություն է տրամադրում ձեռնարկություններին։ Համագործակցում է համապատասխան լրատվամիջոցների գործարար ծառայություններ մատուցող կազմակերպությունների հետ, մրցութային եղանակով դասընթացներ է կազմակերպում ՓՄՁ սուբյեկտների համար։

Բացի վերը նշված գործունեությունից, կենտրոնը նաեւ համաժողովներ, քննարկումներ եւ սեմինարներ է կազմակերպում՝ նվիրված ոլորտի հիմնախնդիրներին։ Կենտրոնի թերեւս ամենակարեւոր առաքելությունը փոքր եւ միջին ձեռնարկություններին ֆինանսական աջակցություն ցույց տալն է։

ԱՐՄԵՆՈՒՀԻ ՄԱԴԱԹՅԱՆ
ՔՐԻՍՏԻՆԵ ԽԱՉԱՏՐՅԱՆ
ԵՊՀ ժուռնալիստիկայի ֆակուլտետի 3-րդ կուրս

ԵՐԵՎԱՆՈՒՄ ԱՄՆ ՀՅՈՒՊԱՏՈՍԱԿԱՆ ԾԱՌԱՅՈՒԹՅՈՒՆ

Ամերիկյան հյուպատոսի գրառումներից

Ինչպե՞ս կարող եմ Միացյալ Նահանգներում աշխատելու համար վիզա ստանալ

Նախորդ ամիս այս շարքում մենք փաստեցինք, որ զբոսաշրջության վիզայով ԱՄՆ-ում ապրելն ու աշխատելն անօրինական է։ Սակայն դա չի նշանակում, թե օտարերկրացիների համար անհնար է աշխատել ԱՄՆ-ում։ Իրականում կան վիզաների մի քանի տեսակներ, որոնք կամ ժամանակավոր, կամ մշտական օրինական աշխատանքի իրավունք են շնորհում։ Այսօր այս շարքում մենք կքննարկենք ժամանակավոր աշխատանքային վիզաները համակարգող կանոնակարգը։ Ապագայում այս շարքում կքննարկենք մշտական աշխատանքի եւ մշտական բնակության վիզաների կանոնակարգերը։

Ժամանակավոր աշխատանքային վիզայի առաջին կարգը H վիզան է։ H վիզա ստանալու համար գործատու կազմակերպությունը, որը գտնվում է ԱՄՆ-ում, պետք է դիմի ԱՄՆ ներգաղթի ծառայությանը՝ համապատասխան թույլտվություն ստանալու համար։ Թույլտվություն ստանալուց հետո դուք արդեն կարող եք այցելել ԱՄՆ դեսպանատուն եւ դիմել վիզայի համար։ Գոյություն ունեն H վիզայի մի քանի տարատեսակներ՝ նախատեսված աշխատանքային տարբեր բնագավառների համար։ H1B տեսակի վիզան նախատեսված է մասնագետների համար, որոնք աշխատելու են «մասնագիտացված պաշտոնում»։ Այդ թվում են ճարտարապետության, ճարտարագիտության, մաթեմատիկայի, բժշկության, կրթության եւ իրավագիտության բնագավառները։ Այս տիպի վիզայի դիմորդները պետք է ունենան համապատասխան մասնագիտացում տվյալ ասպարեզում աշխատելու համար, ինչպես նաեւ ապահովել գործատուի՝ ներգաղթի ծառայությանն ուղղված դիմումում նշված պահանջները։ H2 տեսակի վիզան նախատեսված է գյուղատնտեսության ասպարեզի հատուկ աշխատողների կամ նրանց համար, ովքեր ի վիճակի են կատարել այնպիսի աշխատանք, ինչի համար գործատուն չի կարողացել համապատասխան աշխատող գտնել ԱՄՆ-ում։ H3 տեսակի վիզան նախատեսված է տվյալ աշխատանքի համար հատուկ վերապատրաստում անցնելու համար։ Այս դեպքում հնարավոր է, որ վերապատրաստվողը չշարունակի աշխատանքը վերապատրաստումից հետո։

Աշխատանքային վիզայի մյուս տեսակը L վիզան է, որը նախատեսված է աշխատակիցների տեղափոխությունների համար։ Այս տեսակի վիզան թույլ է տալիս միջազգային կազմակերպություններին իրենց ղեկավար աշխատակիցներին այլ երկրներից տեղափոխել Միացյալ Նահանգներ։ L տեսակի վիզա ստանալու համար նույնպես պահանջվում է, որ գործատուն դիմի ԱՄՆ ներգաղթի ծառայություն՝ թույլտվություն ստանալու համար։ Վերոհիշյալ վիզան ստանալու համար դիմորդը պետք է ներկայացնի ԱՄՆ ներգաղթի ծառայության հաստատած թույլտվությունը, եւ պետք է լինի այդ կազմակերպության ղեկավար պաշտոնում, կամ մի պաշտոնում, որը պահանջում է հատուկ մասնագիտացում, եւ դիմորդը զբաղեցրել է տվյալ պաշտոնը առնվազն 1 տարի վերջին 3 տարվա ընթացքում։

O տեսակի վիզան նախատեսված է գիտության, արվեստի, կրթության, գործարարության, սպորտի, կինո-հեռուստաարդյունաբերության բնագավառի արտասովոր կարողություններով օժտված օտարերկրացիների համար, ովքեր մեկնում են ԱՄՆ՝ շարունակելու իրենց գործունեությունը՝ շնորհիվ իրենց արտասովոր կարողությունների։ Դիմորդի «արտասովոր կարողությունները» պետք է արժանացած լինեն ազգային կամ միջազգային հանրության գնահատանքին։ P տեսակի վիզան նախատեսված է մարզիկների եւ մշակույթի այն ներկայացուցիչների համար, ովքեր մեկնում են ԱՄՆ մասնակցելու հատուկ մրցույթների կամ ելույթների։ P տեսակի վիզա կարող են ստանալ նաեւ մշակութային այն գործիչները, որոնք ելույթների են մեկնում Միացյալ Նահանգներ՝ վերջինիս եւ մեկ այլ երկրի միջեւ գործող մշակութային փոխանակման ծրագրի շրջանակներում կամ այնպիսի մշակութային ծրագրի շրջանակներում, որը յուրահատուկ է իր տեսակի մեջ։ Եվ O տեսակի, եւ P տեսակի վիզաների դեպքում ԱՄՆ-ում գտնվող ընկերությունը կամ կազմակերպությունը պետք է դիմի ԱՄՆ ներգաղթի ծառայությանը եւ ստանա վերջինիս թույլտվությունը։

Որոշ դեպքերում J-1 վիզայով ԱՄՆ մեկնող փոխանակման ծրագրերի մասնակիցները կարող են աշխատել այնտեղ։ Այս տեսակի վիզայի դեպքում անհրաժեշտ է նաեւ DS-2019 ձեւը՝ տրված ԱՄՆ համապատասխան լիազոր մարմնի կողմից։ J-1 վիզայով ԱՄՆ մեկնողներն այնտեղ աշխատում են միայն միջազգային փոխանակման ծրագրերի շրջանակներում։ Դրանք սովորաբար գիտության բնագավառի մասնագետներ են, ովքեր Միացյալ Նահանգներ են մեկնում միջազգային գիտահետազոտական նախագծերին մասնակցելու։ J-1 տեսակի վիզաներ տրվում են նաեւ «Աշխատանք եւ ճամփորդություն» ծրագրի շրջանակներում ԱՄՆ մեկնող ուսանողներին, ովքեր ցանկություն ունեն իրենց ամառային արձակուրդների ընթացքում ժամանակավորապես կատարել այս ծրագրի համար նախատեսված աշխատանք, որից հետո ճամփորդել Միացյալ Նահանգներում՝ ավելի մոտիկից ճանաչելու երկիրը եւ բարելավել անգլերենի իրենց իմացությունը։

Ինչպես նկատեցիք ժամանակավոր աշխատանքային վիզաների նկարագրություններում ընդգծվում են երկու կարեւոր գործոններ։ Առաջին՝ վիզան չի կարող տրվել, եթե առկա չէ ԱՄՆ ներգաղթի ծառայության հաստատած գործատուի դիմումը, եւ երկրորդ՝ աշխատողը պետք է լքի Միացյալ Նահանգները աշխատանքի թույլտվության ժամկետի ավարտից հետո։ ԱՄՆ ներգաղթի ծառայության թույլտվությունը հնարավորություն է տալիս ԱՄՆ կառավարությանը կարգավորել երկիր մուտք գործող աշխատողների թիվը եւ տեսակը։ Ամերիկյան աշխատանքային շուկայի պաշտպանության ու կարգավորման համար պատասխանատու է ԱՄՆ կառավարությունը, եւ աշխատուժի անկառավարելի հոսքը երկիր կհանգեցնի աշխատավարձերի նվազեցման եւ գործազրկության աճի։ ԱՄՆ կառավարությունը պետք է օտարերկրյա աշխատողներին պաշտպանի նաեւ ամերիկյան գործատուների շահագործումից, որոնք չեն ուզում համապատասխան աշխատավարձ վճարել իրենց աշխատակիցներին եւ փորձում են աշխատանքի վերցնել աշխատանքի իրավունք չունեցող օտարերկրյացիներին։ ԱՄՆ կառավարությունը նաեւ պետք է վստահ լինի, որ Միացյալ Նահանգներում աշխատողները վճարում են նախատեսված հարկերը։ H, L, O եւ P տեսակի վիզաների գործողության ժամկետները տատանվում են մի քանի ամսից մինչեւ մի քանի տարի, սակայն դրանք մշտական բնակության իրավունք չեն շնորհում։

Եթե դուք ժամանակավոր աշխատանքային վիզաների մասին ավելի մանրամասն տեղեկության կարիք ունեք, խնդրում ենք զանգահարել ՀՀ-ում ամերիկյան դեսպանության հյուպատոսարան 52-16-11 կամ 52-46-61 (ներքին՝ 4665) հեռախոսահամարներով։ Աշխատանքային վիզայի դիմորդները, ովքեր արդեն ունեն ԱՄՆ ներգաղթի ծառայության թույլտվությունը, կարող են ներկայանալ դեսպանություն յուրաքանչյուր հինգշաբթի, ժամը 15:00-ին։ Խնդրում ենք բերել անձնագիրը, լրացված դիմումը, աշխատանքի թույլտվությունը՝ հաստատված ԱՄՆ ներգաղթի ծառայության կողմից, եւ ԱՄՆ 100 դոլար։

ԿԻՊՐՈՍԻ ԹՆՋՈՒԿ

Անկարան կիպրացի հույներին Թուրքիա ազատ ելումուտի իրավունքով արտոնեց

Ապրիլի 16-ին, երբ ստորագրվեց Եվրամիությանը Կիպրոսի Հանրապետության անդամակցության պայմանագիրը, Թուրքիան կանգնեց փաստի առջեւ: Այն առումով, որ անդամակցությունն առանց թուրքական հատվածի էր կատարվել, հունական կողմը կիպրացի թուրքերին քաղաքացիություն էր շնորհում, իսկ վերջիններս, նկատի ունենալով Եվրոպայի մաս կազմելու հանգամանքը, հակառակ թուրքական հատվածի ղեկավար Ռաուֆ Դենքթաշի հորդորներին, արձագանքում էին դրան: Այդ ընթացքում Կիպրոսում տեղակայված 40 հազարանոց թուրքական բանակը ԵՄ-ի տարածքի նկատմամբ օկուպանտ էր դառնում:

Թուրքիայի կառավարող շրջանակների համար իրավիճակն ավելի էր բարդանում այն պատճառով, որ նրանք Դենքթաշի միջոցով մերժել էին Կիպրոսի վերաբերյալ ՄԱԿ-ի բանաձեւը, դրա «կատարելագործված» երկրորդ տարբերակով հանդերձ: Ավելին՝ կղզու հյուսիսային թուրքական հատվածում Դենքթաշի դեմ բողոքի հուժկու ալիք էր բարձրացել, օրակարգում էր նրա հրաժարականի հարցը: Ակնհայտ է, որ հրաժարականից հետո օրակարգ էր մտնելու Կիպրոսից թուրքական զորքերի դուրսբերումը, ընդ որում՝ հենց կիպրացի թուրքերի պահանջով:

Հասկանալի է, որ եթե ԱՄՆ-ը Թուրքիայի վրա ճնշում էր գործադրում ՄԱԿ-ի վերոհիշյալ բանաձեւը մերժելու համար, ապա ԵՄ-ի ճնշումների հիմքում դրվում էին Կիպրոսի միասնականության ու տարածքային ամբողջականության վերականգնումը: Ստեղծված միջազգային իրադրությունը թուրքական իշխանություններին ստիպեց քաղաքական նախաձեռնություն ցուցաբերել: Նրանք էլ, թերեւս, հունական կողմի համար անակնկալ որոշումով «Հյուսիսային Կիպրոսի թուրքական հանրապետության» սահմանները բացեցին կիպրացի հույների առջեւ՝ հայտարարելու, որ «Կիպրոսի երկու հատվածները վերամիավորվել են»:

Իրականում Թուրքիայի նպատակը ոչ թե Կիպրոսի վերամիավորումն էր, այլ վերամիավորման պատրանքի ստեղծումը: Այդ մասին **«Ազգի»** մայիսի 17-ի համարում վկայում է Նիկոսիայում մեր թերթի թղթակից Ջորջ Տեր-Բարթողը: Ինչո՞վ դա բացատրել: Ըստ երեւույթին, Կիպրոսի վերաբերյալ ՄԱԿ-ի բանաձեւը շրջանառությունից վերջնականապես դուրս մղելու թուրքական նկրտումներով:

Թեեւ պատրանքի ստեղծումը հեռու է հարցի լուծումից, սակայն չպետք է մոռանալ, որ անմիջականորեն ՄԱԿ-ի գլխավոր քարտուղար Կոֆի Անանին վերագրվող վերոհիշյալ բանաձեւի բուն հեղինակը պաշտոնական Վաշինգտոնն է: Ուրեմն Թուրքիան, մերժելով ՄԱԿ-ի բանաձեւը, իրականում մերժել է Կիպրոսի հարցին Վաշինգտոնի անմիջական միջամտությունը: Միաժամանակ թուրք-ամերիկյան հարաբերությունների արման ներկա փուլում Կիպրոսի առնչությամբ նախապատվությունը ԵՄ-ին տալու պատրաստակամություն է հայտնել:

Ըստ երեւույթին, պատրաստակամությունը նպատակին ծառայել է, որ Կիպրոսի թուրքական հատվածի սահմանների բացման նախաձեռնությանը հետեւեց Թուրքիայի սահմաններում կիպրացի հույների համար անցագրային ռեժիմի վերացման նախաձեռնությունը: Այլ կերպ՝ թուրքական կառավարությունը կիպրացի հույներին արտոնեց առանց մուտքի վիզայի Թուրքիա այցելելու իրավունք, ինչի մասին մայիսի 21-ին պաշտոնապես հայտարարեց վարչապետ Ռեջեփ Թայիփ Էրդողանը: Հաջորդ օրը, ինչպես այդ մասին նախապես տեղեկացրել է թուրքական հանրային հեռուստատեսությունը, կիպրացի հույների առաջին խումբը Հունաստանի սահմանից մուտք գործեց Թուրքիա:

Թուրքական այս երկու նախաձեռնությունները հազիվ թե հանգեցնեն Կիպրոսի հիմնահարցի վերջնական լուծման: Բայց որ հիմնահարցի շուրջ ԵՄ-ի ու ԱՄՆ-ի միջեւ նոր մրցակցություն կառաջացնեն, ակնհայտ է: Մրցակցության պայմաններում թուրքական կառավարությունն ԱՄՆ-ի եւ ԵՄ-ի միջեւ խուսանավելու հնարավորություն կստանա: Միաժամանակ անհամեմատ կմեծանան թուրք-ամերիկյան հարաբերությունների արումը ԵՄ-ին մերձենալու միջոցով հակակշռելու հավանականությունները: Հետեւաբար վերոհիշյալ նախաձեռնությունները թուրքերի տեսանկյունից միանգամայն տեղին են, դրանք ծառայում են այն նպատակին, ինչին դրանց միջոցով փորձում է հասնել Թուրքիան:

ՀԱԿՈԲ ՉԱՔՐՅԱՆ

Միլիոնավոր դոլարներն այս անգամ չեն օգնի

Ճիշտ այն ժամանակ, երբ Իրաքում Սադդամ Հուսեյնի վարչակարգի դեմ մղված անգլո-ամերիկյան պատերազմի հաղթական ավարտը կարծես մոռացության էր մատնելու Թուրքիայի չհամագործակցելու փաստը, երեք թուրքամետ ամերիկացի բարձրաստիճան պաշտոնյաներ, ելույթ ունենալով թուրքական հեռուստատեսությամբ, հստակորեն շեշտեցին, որ ոչ մոռացել, ոչ էլ ներում են Թուրքիայի իրենց «երկարամյա դաշնակցի» դավաճանությունը, գրում է **Հարութ Սասունյանը** «Միրոր սփեքթեյթր» անգլիատառ շաբաթաթերթում:

Օգտագործելով չափազանց սուր բառապաշար եւ ոճ, պաշտպանության փոխքարտուղար Պոլ Վոլֆովիցը, պետքարտուղարության օգնական Մարկ Գրոսմանն ու Պենտագոնի պաշտպանության քաղաքականության վարչության անդամ Ռիչարդ Փեռլը միաժամանակ դատապարտել են թուրքական կառավարությանն ու նրա ցարդ ամերիկամետ համարվող զինվորական բարձրաստիճան ղեկավարներին: Միաժամանակ նրանք հասկացրել են, որ կցանկանային ավելի համագործակցություն տեսնել նրանց կողմից: «Սիրիայի կամ Իրանի հետ Թուրքիայի կատարած ամեն մի քայլը պետք է ընդհանուր առմամբ համապատասխանի այդ երկրների հանդեպ մեր դրսեւորած քաղաքականությանը», նշել է Վոլֆովիցը, իր հուսախաբությունը արտահայտելով հատկապես թուրք զինվորականությունից՝ առավել կոշտ քաղաքականությամբ խորհրդարանին իր կամքը չթելադրելու համար:

Սա, իհարկե, ցնցող արտահայտություն էր, քանի որ ենթատեքստն այն է, որ ամերիկյան կառավարությունը պաշտպանում է ժողովրդավարությունն աշխարհով մեկ, եթե այդ ժողովրդավարությունը համընկնում է Պենտագոնի հրձիգների շահերին:

«Սպասում ենք, որ Թուրքիան վեր կենա եւ ասի, որ «սխալվել» է եւ պատրաստակամություն հայտնի, որ հետագայում կհամագործակցի ամերիկացիների հետ», CNN Turk հեռուստակայանին տված հարցազրույցում ասել է Գրոսմանը, որ Թուրքիայում դեսպան է եղել մի ժամանակ: «Մենք չենք կարող գործել՝ կարծես ոչինչ չի պատահել», ասել է նա, հիշեցնելով Թուրքիայի հյուսիսային ճակատ բացելու մերժումը:

Փեռլը, մյուս կողմից, առանձին հարցազրույց տալով նույն կայանին, շեշտել է, որ ամերիկա-թուրքական հարաբերությունները չեն կարող բարելավվել, մինչեւ Թուրքիան ամբողջովին չգործակցի Ամերիկայի հետ: Հարցազրույցը վարող Մեհմեդ Ալի Բիրանդն իր կողմից մեկնաբանելով Վոլֆովիցի եւ Գրոսմանի խոսքերը, նշել է, որ նրանք երկուսն էլ նույն պատգամն են հղել Թուրքիային, որ եթե վերջինս ցանկանում է վերադառնալ «անցյալի լավ օրերին», պետք է դադարի անվճռական լինելուց եւ հարմարեցնի իր քաղաքականությունը Ամերիկայի քաղաքականությանը:

Սասունյանն այնուհետեւ գրում է, որ եթե այս երեք թունդ թուրքամետներն են այսքան հիասթափվել եւ անթաքույց արտահայտել իրենց կարծիքը, ապա կարելի է երեւակայել, թե այլ պաշտոնական անձինք, որոնք առանձնապես չեն փայփայել Թուրքիային, ինչ են զգացել:

Թուրքիայում նրանց ելույթները բուռն բողոքների տեղիք են տվել: Վարչապետ Էրդողանը չի ընդունել մեղադրանքները, թե Թուրքիան «սխալվել է»: Խորհրդարանի անդամներից ոմանք այն միտքն են արտահայտել, որ Ամերիկան (Վոլֆովիցն ու մյուսները) պարտավոր է իր «այդ խոսքերի համար» ներողություն խնդրել:

Կարծես առաջին անգամ վերջին շրջանի պատմության մեջ Թուրքիան մնացել է առանց մոտիկ ընկերոջ: Նա միեւնույն ժամանակ ե՛ւ հեռացել է Ամերիկայից (Իրաքի հարցում), ե՛ւ Եվրամիությունից (Կիպրոսի հարցում):

Սովորաբար նման դեպքերում Թուրքիան դիմել է քաղցկեղության ավելի մեծ գումարներ հատկացնելու միջոցին: Կօգնի՞ արդյոք այս անգամ այդ «դեղատոմսը», վերջում հարցնում է Սասունյանը եւ հստակ պատասխանում, որ Թուրքիան այնքան խորն է մխրճվել այս անգամ, որ միլիոնավոր դոլարները հազիվ թե օգնեն:

ՏԱՐԱԾԱՇՐՋԱՆ

«Իրանի կառավարությունը փոխելու մտադրություն չունենք»

Պնդում է Սպիտակ տան ներկայացուցիչը

Սպիտակ տան ներկայացուցիչ Սկոտ Մակլելանը երեկ պաշտոնապես հերքել է «Վաշինգտոն փոստ» թերթի այն հաղորդումը, թե նախագահ Ջորջ Բուշի վարչակազմը մտադրվել է կտրուկ խստացնել մոտեցումն Իրանի նկատմամբ եւ հասնել այդ երկրի ներկայիս կառավարության տապալմանը:

Մի շարք անանուն պաշտոնական անձանց վկայակոչելով, թերթը կիրակնօրյա համարում գրել էր, թե ԱՄՆ-ը խզել է բոլոր կապերն Իրանի հետ եւ մտադրվել է ապակայունացնել ու տապալել այդ երկրի կառավարությունը:

Առեւտրային պալատի գործակալությունը նշում է, որ թերթի պնդումների համար թերեւս հիմք են ծառայել Դեմոկրատական եւ Հանրապետական կուսակցությունների որոշ ներկայացուցիչների այն հայտարարությունները, թե Իրանի «անհնազանդ» կառավարությունը լուրջ խնդիրներ է ստեղծում ԱՄՆ-ի համար, ուստի հարկավոր է փոխել:

Թերթի հրապարակման առթիվ Մակլելանը լրագրողներին ասել է, թե Իրանի նկատմամբ ԱՄՆ-ի քաղաքականությունը «մնում է նախկինը»: Սպիտակ տան ներկայացուցչի խոսքերով, Վաշինգտոնը Թեհրանից դարձյալ պահանջում է դադարեցնել միջազգային ահաբեկչական կազմակերպություններին օգնելը եւ ձեռք քաշել զանգվածային բնաջնջման զենք ստեղծելու ծրագրերից:

Վաշինգտոնում պնդում են, թե Իրանի տարածքում իբր գործող «Ալ Ղաիդայի» անդամները կարող են մեղսակից լինել Սաուդյան Արաբիայում վերջերս տեղի ունեցած ահաբեկչություններին: Վարչակազմի ներկայացուցիչները «Ֆոքս նյուզ» հեռուստաընկերությամբ հայտարարել են, թե ահաբեկիչները կարող էին Իրան թափանցել Աֆղանստանից:

Մինչդեռ Իրանի արտգործնախարար Քամալ Խարազին Թեհրանի հեռուստատեսությամբ հայտարարել է, որ իր երկիրն ապաստան չի տվել «Ալ Ղաիդայի» ահաբեկիչներին: Ավելին, Իրանում ձերբակալվել են Ուսամա բեն Լադենի մի քանի կողմնակիցներ, որոնք շուտով դատվելու են:

Դ. Ք.

Իսրայելը վերապահումով ընդունել է հաշտության ծրագիրը

Գաղթականների վերադարձը մերժվում է

Իսրայելի կառավարությունը որոշ վերապահումներով ընդունել է ԱՄՆ-ի, ՄԱԿ-ի, Եվրամիության եւ Ռուսաստանի կազմած միջազգային հաշտության «ուղեցույցը», առաջին անգամ հավանություն տալով 2005 թ. Պաղեստինի պետության ստեղծմանը: Ֆրանսպրեսը հաղորդում է, որ կառավարությունը հաստատել է շաբաթավերջին վարչապետ Արիել Շարոնի արտահայտած այն միտքը, թե «ժամանակն է հաշտվելու պաղեստինցիների հետ»:

Հաղորդվում է, որ փաստաթուղթն ընդունվել է 7-ի դիմաց 12 ձայնով: Նախարարներից 4-ը ձեռնպահ են մնացել:

Միաժամանակ 1-ի դիմաց 16 ձայնով մերժվել է այն նախագիծը, որը վերաբերում է պաղեստինցի միլիոնավոր գաղթականների վերադարձին: Ընդունված բանաձեւում նշվում է, որ «պաղեստինցի գաղթականների խնդիրը չի կարող լուծվել նրանց վերադարձի միջոցով»: Կառավարության նիստում ընդգծվել է, որ 3,7 մլն պաղեստինցիների վերադարձը հարցականի տակ կդներ Իսրայելի պետության հրեական բնույթը:

«Ուղեցույցն» ընդունվել է վերապահումներով, քանի որ ծայրահեղ աջերը դեմ են մինչեւ 2005 թ. Պաղեստինի պետության ստեղծմանը եւ գաղթականների վերադարձին: Փաստաթուղթը նախատեսում է տարածքային որոշ զիջումներ Այսրհորդանանում եւ Գազայի հատվածում: Անշուշտ, Իսրայելը չէր ընդունի «ուղեցույցը», եթե չլինեին Վաշինգտոնի ճնշումները: Նաեւ նախատեսվում է պաղեստինյան գրավյալ տարածքներում սառեցնել իսրայելական նոր բնակավայրերի ստեղծումը:

«Հզբոլլահը» հրաժարվում է զինաթափվել

Սիրիայի եւ Լիբանանի կառավարությունների վրա ԱՄՆ-ի կողմից ուժեղացվող ճնշումներին ի պատասխան, «Հզբոլլահ» արմատական խմբավորման առաջնորդ, շեյխ Հասան Նասրալլան հրաժարվել է զինաթափել իր մարտիկներին:

Նրա խոսքերով, «զինաթափման պատճառ չկա, քանի որ Իսրայելը չի հրաժարվել իր զավթողական քաղաքականությունից»: Ավելին, Նասրալլայի կարծիքով, «իրաքցիները եւ պաղեստինցիները պետք է հետեւեն» իր մարտիկների օրինակին, որոնք 3 տարի առաջ հասան Հարավային Լիբանանից իսրայելական զորքերի դուրսբերմանը:

Լիբանանի Բաալբեկ քաղաքում բազմամարդ հանրահավաքում ելույթ ունենալով, Հասան Նասրալլան հայտարարել է, որ «օկուպացման պայմաններում պարտիզանական դիմադրությունն օրինական է եւ պետք է կազմակերպվի ամենուրեք»:

Սիրիայի նախագահ Բաշիր Ասադը կիրակի օրը հայտարարել էր, թե ինքը հաստատակամորեն պաշտպանում է «Հզբոլլահի» գործողությունները: ԻՏԱՌ-ՏԱՍՍ-ը մեջբերում է Ասադի այն խոսքերը, թե «իսլամիստ գրոհայինները պաշտպանական գործողությունների են դիմում Իսրայելի դավերին ի պատասխան»:

ԱՄՆ-ը մտահոգված է «Հզբոլլահի» գործունեությունից եւ պահանջում է Իսրայելի սահմանի վրա տեղաբաշխել կանոնավոր բանակի զորամասեր: Ինչ վերաբերում է Սիրիային, Վաշինգտոնում գտնում են, որ այդ երկիրն այլեւս չպետք է զինի շիա գրոհայիններին:

Թուրքիայում ընկել է իսպանացի խաղաղարարների օդանավը

Թուրքական հեռուստաընկերությունների հաղորդումները վկայակոչելով Ռոյթեր գործակալությանը, տեղեկացնում է, որ երեկ վաղ առավոտյան Թուրքիայի հյուսիս-արեւելքում ջախջախվել է ուկրաինական «Յակ-42» օդանավ: Նույն տվյալների համաձայն, բոլոր 62 ուղեւորները եւ անձնակազմի 12 անդամները զոհվել են:

Առեւտրային պալատի գործակալության տվյալներով, 62 ուղեւորներից 60-ը եղել են Աֆղանստանում ծառայող իսպանացի խաղաղարարներ: Ղրղզստանի մայրաքաղաք Բիշքեկից մեկնած օդանավը թռչում էր Իսպանիայի Սարագոսա քաղաք: Նախատեսված էր վերալիցքավորման նպատակով միջանկյալ վայրէջք կատարել Տրապիզոնի օդանավակայանում, սակայն թանձր մառախուղը խանգարել է: Ռադարների էկրաններից օդանավն անհետացել է առավոտյան 4-ն անց 45-ին: Վայրէջք կատարելու երկու անհաջող փորձերից հետո «Յակ-42»-ն ընկել եւ ջախջախվել է դեռեւս անհայտ հանգամանքներում:

Ըստ ականատեսների վկայության, անկման ընթացքում լսվել է ուժգին պայթյուն, ապա հրդեհ է բռնկել

Կաննի գլխավոր մրցանակը՝ Գաս Վան Սենթին

Ֆրանսիայի միջերկրածովյան ափի Կանն քաղաքում ավարտվել է 56-րդ միջազգային կինոփառատոնը: Գլխավոր մրցանակը՝ «Արմավենու ոսկե ճյուղը», հանձնվել է ամերիկացի կինոբեմադրիչ Գաս Վան Սենթին, որը փառատոնին մասնակցում էր «Փիղը» ֆիլմով:

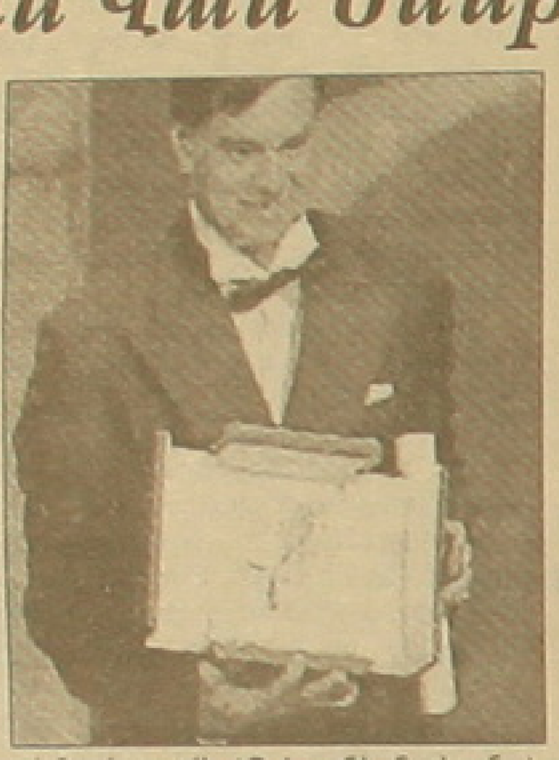

Ռոյթեր գործակալությունը հաղորդում է, որ Վան Սենթը մրցանակ է ստացել նաեւ ռեժիսորական լավագույն աշխատանքի համար: Նա հայտնի է նաեւ «Խելացի Ուիլ Հանթինգը» եւ «Իմ անձնական նահանգ Այդահոն» ֆիլմերով:

Մրցանակներն ստանալուց հետո ելույթ ունենալով Գաս Վան Սենթն ասել է, որ ինքը տարիներ շարունակ փորձել է իր ֆիլմերը բերել Կաննի փառատոն: Իր հաղթանակը նա բնութագրել է «գերբնական եւ անսպասելի»:

Իրական դեպքերի վրա հիմնված «Փիղը» ֆիլմում Վան Սենթը նկարահանել է իր հայրենի Պորտլենդ քաղաքի (Օրեգոնի նահանգ) երեխաներին: Բեմադրիչը ֆիլմում քննում է սովորական միջնակարգ դպրոցում ծայր առած բռնությունների պատճառները:

Դանիացի կինոբեմադրիչ Լարս ֆոն Տրիերը, որին քննադատներից շատերը համարում էին գլխավոր մրցանակի հավակնորդ, որեւէ մրցանակ չի ստացել իր ներկայացրած «Դոգվիլ» ֆիլմի համար:

Լավագույն դերասանուհի է ճանաչվել Մարի-Ժոզե Կրոզը՝ ֆրանսականադական «Բարբարոսների ներխուժումը» ֆիլմում իր դերակատարման համար: Ֆիլմը մրցանակ է ստացել նաեւ լավագույն սցենարի համար:

Լավագույն դերասանի մրցանակը կիսել են Մուզաֆեր Օզդեմիրը եւ Մեհմեդ Էմին Թոփրակը՝ թուրքական «Հեռու» ֆիլմում իրենց դերակատարումների համար: Թոփրակը մրցանակին արժանացել է հետմահու: Նա ավտովթարից զոհվել է ֆիլմի՝ փառատոնի մրցութային ծրագրում ընդգրկվելուց մեկ օր հետո:

Ալեքսանդր Սոկուրովի «Հայր եւ որդի» ֆիլմը ժյուրիի մրցանակ չի ստացել, բայց արժանացել է Կինոքննադատների միջազգային ֆեդերացիայի մրցանակին:

Պ. Ք.

Բնութագրական կերպարների արտիստը

Գեւորգ Չեփչյանի ճանապարհը

Արվեստագետ Գեւորգ Աբաջյանը գրել է. «Շատերին թվում է, թե Չեփչյանը երիտասարդ դերասան է: Որտեղի՞ց է գալիս այս տասրանքը: Ամենայն հավանականությամբ իր մարդկային խառնվածքից: Կենսախինդ է, կատակասեր, տարիների բեռը չի կորացրել նրա ուսերը, չի նվազեցրել երիտասարդական ավյունը»:

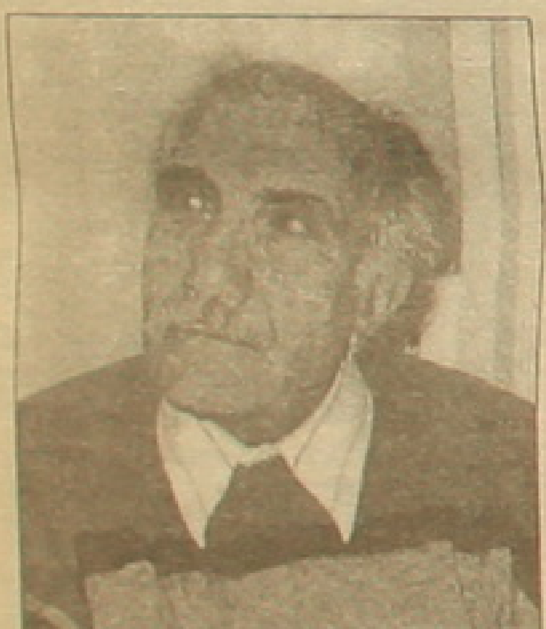

Հանրապետության վաստակավոր արտիստ Գեւորգ Չեփչյանը մոտ 50 տարի մայր թատրոնում է: Մասնակցել է լավագույն ներկայացումներին, եղել է հայ բեմի մեծերի խաղընկերը: Դերասանին մեծ հաջողություն ու ճանաչում բերեց Սեյրանի դերը Վարդան Աճեմյանի (ի դեպ, դերասանն ավարտել է մեծ վարպետի ղեկավարած կուրսը) «Նամուս» հանրահայտ ներկայացման մեջ:

- Հիշում եմ 1956 թվականի տանգորյակը Մոսկվայում,- պատմում է Չեփչյանը: -«Նամուս» էինք խաղում: Իմ Սուսանը Մարգո Մուրադյանն էր: Խաղում էինք մեծ ոգեւորությամբ: Ներկայացումն ավարտվելուց հետո բուռն ծափահարություններ հնչեցին, վարագույրը բացվեց ու փակվեց տասնմեկ անգամ: Մենք կանգնած էինք հուզված ու հպարտ: Դա ոչ միայն մեր հաղթանակն էր, դա մեծ սիրո հաղթանակն էր, որ նկարագրել էր Ալեքսանդր Շիրվանզադեն եւ մեկնաբանել էր մեծ ռեժիսոր Վարդան Աճեմյանը:

Բազում դերեր է խաղացել դերասանը Գ. Սունդուկյանի անվան թատրոնի բեմում՝ հայ, ռուս, եվրոպական, դասական ու ժամանակակից պիեսներում, արժանացել է հանդիսատեսի սիրուն ու համակրանքին: Դերերն էլ տարբեր են եղել. Միխայել՝ Գ. Սունդուկյանի «Էլի մեկ զոհ»-ում, Արշակ՝ Ալ. Շիրվանզադեի «Քաոս»-ում, Մես՝ Ա. Կռոնինի «Բրոուդիի ամրոց»-ում, Երկաթ՝ Հ. Պարոնյանի «Պաղտասար աղբար»-ում... Անմոռանալի է նրա Իվոլգինը Ֆ. Դոստոեւսկու «Ապուշ»-ում: Այդ դերակատարումը բարձր գնահատեց ռուսական մամուլը: Անվանի արվեստաբան, դոկտոր, պրոֆեսոր Ալ. Բորտաշեւիչը գրեց. «Գանյա Իվոլգինի դերակատար Գեւորգ Չեփչյանի անունը մեզ համար հայտնություն էր, նրա կերպարն զգալու մեծ հասկությունը, արտահայտիչ պաուզաները, ժպիտի տակ քողարկված արցունքը, չինովնիկի տրորված արժանապատվության կսկիծը արտիստը հաղորդում է խորը հուզականությամբ: Վառարանին մոտենալու, հարյուր հազարները փրկելու տեսարանը պարզապես ցնցող էր: Արտիստի քայլվածքը, հոգեկան ցփումից բորբոքված հայացքը, վառարանի քուրայում վառվող փողերը տեսնելուց նրա հոգեկան ցնցումն ու գեպին տապալվելը արտիստի ստեղծած կերպարի գենիթն էր, բարձրակետը»:

Վարդան Աճեմյանը Չեփչյանի լուրջ հաջողություններից էր համարում վարժապետի դերը Զ. Դարյանի «Հանրապետության նախագահ»-ում: Ընդամենը մեկ տեսարանում էր զբաղված դերասանը, բայց ասելիքը մեծ էր: Մեր առջեւ էր իսկական հայրենասերը, մտավորական հայրենասերը, որի համար ամենակարեւորը երկրի ապագան է՝ հայ երեխաները, նրանց ճակատագիրը: Դերասանը մեծ վերելքով ու ոգեւորությամբ է անցկացնում այդ տեսարանը:

Չեփչյանը բազմապլան դերասան է, նրա համար ամպլուա հասկացություն գոյություն չունի: Քնարական, բարդ հոգեբանական դերերի կողքին նա ստեղծել է հումորով լի կերպարներ, արել է դա նրբորեն, չափի զգացումը պահպանելով: Դրա ամենավառ օրինակն է Երվանդը Ժ. Հարությունյանի «Հարսնացուն հյուսիսից» կոմեդիայում:

Բազմաթիվ ու բազմաբնույթ կերպարներ է ստեղծել դերասանը հեռուստատեսությունում: Մինչ օրս ավագ սերնդի հեռուստադիտողները հիշում են Գ. Չեփչյանի Լեւոնի դերակատարումը Ալ. Շիրվանզադեի «Արտիստը» պատումում: Ակնառու են Գ. Չեփչյանի հաջողությունները կինոարվեստում: Նա նկարահանվել է «Հայֆիլմում» («Նվագախմբի տղաները», «01-99», «Ոսկե ցլիկ», «Արշակ»), իսկ ավելի հաճախ մասնակցել է Ռուսաստանի կինոստուդիաներում նկարահանված ֆիլմերում: «Մոսֆիլմի» կինոռեժիսոր, մեր հայրենակից Ալբերտ Մկրտչյանը գրել է. «Գեւորգը մարմնավորել է տարբեր ազգերի մարդկանց կերպարներ: Նրան հաջողվել է պարզ ու համոզիչ գույներով ստեղծել Ռամազանովի հոգու ներքին հակասությունները «Դեպ վախի դեմ» կինոնկարում (Սվերդլովսկի կինոստուդիա), իստանացու էպիզոդիկ դերը «Այդ քաղցր բառը՝ ազատություն») («Մոսֆիլմ»), Դուկարի դերը «Սաննիկովի երկիրը» («Մոսֆիլմ»), Մելիքսեթյանի հետաքրքիր կերպարը «Ոսկե ական» երկսերիանոց գեղարվեստական կինոնկարում («Լենֆիլմ») եւ այլ դերեր:

Չեփչյանի հետ մեր առաջին համատեղ ստեղծագործական աշխատանքը կինոյում կայացավ 1971-ին, երբ ես նրան հրավիրեցի «Մոսֆիլմ» «Սաննիկովի երկիրը» գեղարվեստական կինոնկարում Դուկարի դերակատարման համար: Այս ֆիլմում լինելով Միության նշանավոր դերասաններ Գրիցենկոյի, Վիցինի, Դվորժիցկու, Օլեգ Դալի խաղընկերը, Չեփչյանն իր ստեղծած գունեղ ու հետաքրքրական կերպարով ոչ միայն չզիջեց նրանց, այլեւ վստահորեն կանգնեց նրանց կողքին: Հաջորդ ստեղծագործական մեր հանդիպումը դարձյալ «Մոսֆիլմում» էր, երբ ես Վայներ եղբայրների սցենարի հիման վրա նկարահանում էի «Դեպ վախի դեմ» դեդեկտիվ գեղարվեստական ֆիլմը Սվերդլովսկի կինոստուդիայի պատվերով»:

Կրկին հիշենք Գեւորգ Աբաջյանին. «Երեւի մեր ազգային խառնվածքի բերումով մենք ժլատ ենք մեր կողքին կանգնած արվեստագետներին գնահատելիս եւ չափազանց շռայլ, երբ խնդիրը վերաբերում է օտար անուններին, որոնց մինչեւ իսկ մենք չենք էլ տեսել բեմում: Մի ինչ-որ տարօրինակ նախապաշարում խանգարում է մեզ տեսնելու մերը»:

75-ամյա արվեստագետ Գեւորգ Չեփչյանն այսօր Խ. Աբովյանի անվան մանկավարժական համալսարանի դոցենտ է: Նա իր խոր գիտելիքներն ու հարուստ փորձը փոխանցում է երիտասարդներին: Հուսանք, որ սիրելի դերասանին հաճախ կտեսնենք նաեւ մայր թատրոնի բեմում:

ԳԱՌՆԻԿ ՂԱԶԱՐՅԱՆ

Կատակում են պոլիտեխնիկցիները

Վերջերս ընթերցողի սեղանին դրվեց նախկին պոլիտեխնիկական ինստիտուտի շրջանավարտ, այժմ Երեւանի պետական ճարտարագիտական համալսարանի պրոռեկտոր Խաչիկ Խաչատրյանի «Կատակում են պոլիտեխնիկցիները» գիրքը: «Շարունակում են կատակել պոլիտեխնիկցիները» շարքի երրորդ այս գրքի հերոսները պոլիտեխնիկցիներն են՝ խելացի ու տաղանդավոր, արարող մարդիկ:

2001-ի «Ոգնու» դափնեկիր Խ. Խաչատրյանի այս գրքում եւս նախորդների նման ամփոփված է 600 զավեշտական պատմություն: Բուհի սիրով պատված դասախոսը տարիներ շարունակ իր մեջ ամբարել է բուհի նախկին ու նոր դասախոսների՝ ժպիտներով հարուստ մտքերը: Այս գրքում տեղ գտած՝ պոլիտեխնիկցիների զվարճալի պատմությունները, կատակները բարության ժպիտ են պարգեւում ընթերցողին:

«Աշխատել պոլիտեխնիկում նշանակում է լիաթոք ու բովանդակալից սիրել շրջապատողներին, պաշտել այդ միջավայրի համար: Քանզի առանց ջերմ միջավայրի, ծիծաղի ու կատակի իմաստալից կյանք չի լինում, հիշվելու ոչինչ չի լինում», գրքի նախաբանում գրում է հեղինակը: Խաչիկ Խաչատրյանն այս երեք գրքերից զատ նաեւ երեք կինոնկարների սցենարների հեղինակ է: Նրանցից մեկը՝ «Մասնագետը գյուղ է եկել» կինոսցենարի հիման վրա ֆիլմ է նկարահանվել եւ 1982-ին ցուցադրվել Խորհրդային Միության հեռուստատեսությամբ:

«Կատակում են պոլիտեխնիկցիների» իրական պատմությունները կարդացվում են հաճույքով:

Լ. Գ.

22. Հավերժական ծաղիկներն ընտրված են

Վերջապե՜ս, վերջապե՜ս ԴԱԺՈ-ի ընտրությունները եղան: Երեկ վաղ առավոտից պապերով, տատերով, հարսներով, փեսաներով, երեխաներով, թոռներով գնացինք ընտրությունների եւ իրար վրա դրված բաց արկղերի մեջ գցեցինք մեր փակ ծայնը: Չեք պատկերացնում, թե ինչպիսի ուրախություն ու ոգեւորություն էր Դարուփոսում: Բոլորը տոնական տրամադրության մեջ էին: Նույնիսկ քաղաքակրթությունից 138 հազար կիլոմետր հեռու կանգնած Զանգուղագի Մուքոն, իր տղայի ծեռքը բռնած, գնաց ընտրելու 131 լավագույն դարուփոսցիներին: «Հետագայում երեխան հիշելու բան կունենա»,- ասաց Մուքոն:

Անկեղծ ասած, այսպիսի ոգեւորություն գուցե եւ չլիներ, եթե նախօրյակին հրաշալի մի հաղորդում չկազմակերպեին «Սանասար-Բաղդասար» հեռուստաընկերությունը եւ ԴՌռ-ն (այսինքն՝ Դարուփոսի ռադիոն): Սարի գլխին հավաքվել էին փերիները, ներողություն, Դարուփոսի կուսակցությունների առաջնորդները եւ Դարուփոսի խաղաղ բնակչությանը փորձում էին բացատրել, որ՝ ա) ընտրություններին պետք է մասնակցեն բոլոր դարուփոսցիները, բ) ընտրությունները պետք է լինեն արդար ու թափանցիկ, բացառվեն բոլոր տեսակի ընտրակաշառքները (այդ թվում նաեւ՝ մայկաները, գրիչները, ոսկեջրած խաչերը եւ կոնյակները), գ) ամեն մեկն ընտրի իր հոգու թելադրանքով: Հաղորդման մասնակիցներից մեկը շեշտեց՝ «առաջին հերթին՝ մտքով»:

Ամեն մեկը ցանկանում էր իր կուսակցության կամ դաշինքի վարկը բարձրացնել: Բայց, չգիտես ինչու, «Դարուփոսային համաձայնություն» կուսակցության ղեկավար Մորուք Արամը հայտարարեց. «Ամենալավ երգը լռությունն է»: «Ամենալավ երգ» ասելով նա, իհարկե, նկատի ուներ իր կուսակցությունը: Սակայն խախտելով իր իսկ կարգախոսը, նա նաեւ հայտարարեց. «Ցավով պետք է ասեմ, որ այսօր Դարուփոսի կանանց մի մասը մարմնավաճառվում է»:

Այս հայտարարությունը մեծ աղմուկ բարձրացրեց: Բոլորը սկսեցին բողոքել: Միայն «Դարուփոսյան դաշինքի» ներկայացուցիչ Հինայրը խնդրեց հայտարարությունը կրկնել: Նա հավանաբար լավ չի լսում:

«Կանայք Դարուփոս աշխարհի» կուսակցության ղեկավար, «Սարքաշինարարների եւ ազնվակիթ կանանց» դաշինքի համամասնականով ընտրվող տիկին Ժորժեսան խստիվ բողոքեց: Նա ընդհանրապես բողոքեց ամեն ինչի դեմ, հավանություն տալով միայն Դարուփոսի Սահմանադրության նախագծին:

– Վերջապես բախտ վիճակվեց, որ ինձ խոսելու հնարավորություն տրվի,- ասաց տիկին Ժորժեսան, ապա շարունակեց.- Այսօր ես եկել եմ բոլոր ընտրողներին տեղյակ պահելու, որ Դարուփոսի 21 կուսակցություններից այսօր այստեղ ներկա են 14 կուսակցությունների ղեկավարներ, այսինքն 13+1: «Պլյուս մեկը» դա ես եմ՝ «Կանայք Դարուփոս աշխարհի» կուսակցությունը: Իմ բողոքն ու զայրույթը պետք է հայտնեմ պարոն Արամի ասածի համար, որ, իբր թե, մեր կանայք մարմնավաճառվում են: Ես իմ բողոքի ձայնն եմ բարձրացնում եւ իմ պատերազմը շարունակում եմ: Պատերազմ եմ հայտարարում բոլոր 21-ի դեմ եւ հայտարարում, որ դուք Դարուփոսի տղամարդիկդ գյումրեցու խոսքով ասած՝ «Դավեն նստած կուզեկուզ ման կուգաք»: Սիրելի դարուփոսցիներ, ես սիրում եմ ձեզ: Եթե կարող եք, դիմացեք: Ուզո՞ւմ եք ընտրել՝ լավ, չե՞ք ուզում՝ ցտեսություն ձեզ: Մենք մեր պարտքը շարունակելու ենք արժանավայել ձեւով պաշտելու համար:

Ապա տիկին Ժորժեսան հայտարարեց, որ հեռանում է «Սանասար-Բաղդասարից», որովհետեւ ինքը նստած է անհավասար պայմաններում:

13 տղամարդ շատ խնդրեց, անչափ շատ խնդրեց, որ տիկին Ժորժեսան մնա, սակայն նա տեղի չտվեց տղամարդկանց թախանձանքներին ու գնաց:

Ամեն դեպքում հաղորդումը հասցվեց հաղթական ավարտի եւ 13 կուսակցությունների ներկայացուցիչներ դիմեցին Դարուփոսի ժողովրդին՝ իրենց ընտրելու համար:

Դեռեւս քվեաթերթերի պարունակության մասին վերջնական, հավաստի տեղեկություններ չկան: Սակայն Դարուփոսի ժողովուրդը գիտի, որ Դարուփոսի խորհրդարանի 131 ընտրյալներն այլեւս ընտրված են: ԴԱԺՈ-ն չորս տարի շարունակ լռելու է, որովհետեւ «ամենալավ երգը լռությունն է»: Իհարկե, որոշ ԴԱԺՈ-ականներ մոնղոլինա են նվագելու, Պելեն, Մարադոնան եւ Զանազանյանը 10 համարի մայկաներով ֆուտբոլ են խաղալու, իսկ ՌԱԲ-ի Արմենը մռնչալու է, որքան էլ դա դուր չգա ամերիկաներին, եվրոպաներին կամ աֆրիկաներին:

Մի խոսքով, նոր ԴԱԺՈ-ն արդեն կա: Մարդկային քաղաքակրթության պատմության մեջ ոսկե տառերով գրվեցին ԴԱԺՈ-ի ընտրությունները: Սպասենք նոր ժամանակների մեր հավերժական ծաղիկների պատմական ելույթներին:

ԴԱԺՈ-ի ընտրությունները
մեկնաբանեց
ՄՆԺՎԵՑ ՊԱԼՈՅԱՆԸ

ԱԶԳ

Մարզական

ՖԻՖԱ-ի հետ համագործակցությունը կշարունակվի

Զեպ Բլատերն անչափ զգացված էր ջերմ ընդունելությունից

Պաշտոնական այցով Երեւանում էր ՖԻՖԱ-ի նախագահ Զեպ Բլատերը: Նա հանդիպումներ ունեցավ ՀՀ նախագահ Ռոբերտ Քոչարյանի եւ հանրապետության վարչապետ Անդրանիկ Մարգարյանի հետ, ծաղկեպսակ դրեց իր վաղեմի բարեկամ, հայկական ֆուտբոլի մեծ երախտավոր Հակոբ Տոնոյանի շիրիմին՝ իր հարգանքի տուրքը մատուցելով նրա հիշատակին: Այնուհետեւ ՖԻՖԱ-ի նախագահը մասնակցեց ֆուտբոլի հանրապետական մարզադպրոցի բացման հանդիսավոր արարողությանը: ՖԻՖԱ-ի «Գոլ» ծրագրի միջոցներով վերակառուցված ֆուտբոլային համալիրն այդ օրը տոնական տեսք էր ստացել: Դպրոցի սաներն ու կոլեկտիվը, միջոցառմանը մասնակցող հյուրերը ծափողջույններով դիմավորեցին բարձրաստիճան հյուրին, որը ֆուտբոլի ՀՀ ֆեդերացիայի նախագահ Ռուբեն Հայրապետյանի հետ կտրեց ժապավենը: Այդ հաճելի արարողությունից եւ պատանի ֆուտբոլիստներին ողջունելուց հետո, Զեպ Բլատերը շրջեց մարզադպրոցում, ծանոթացավ կատարված աշխատանքներին: Իրոք, հաճելի նվեր են ստացել պատանի ֆուտբոլիստները: Հիմնովին վերանորոգվել են վարչական շենքերը, լողավազանը, փոքրիկ մարզադաշտը, հանդերձարանները, իսկ ֆուտբոլային չորս խաղադաշտերի կանաչը պարզապես աչք էր շոյում: Մի խոսքով, պատանի ֆուտբոլիստների համար ստեղծված են մարզումային հիանալի պայմաններ:

Հանդիսավոր արարողության բացման խոսքով հանդես եկած ֆուտբոլի ֆեդերացիայի նախագահ Ռուբեն Հայրապետյանն իր երախտագիտությունը հայտնեց Զեպ Բլատերին, որի անմիջական նախաձեռնությամբ, ֆինանսական խոշոր աջակցությամբ վերակառուցվեց ֆուտբոլային այդ համալիրը: Նա հույս հայտնեց, որ դպրոցի սաները կշարունակեն հայկական ֆուտբոլի լավագույն ավանդույթները, իսկ ՖԻՖԱ-ի հետ համագործակցությունը հետագայում էլ կշարունակվի:

Ողջունելով Զեպ Բլատերին, Երեւանի քաղաքապետ Ռոբերտ Նազարյանը նշեց, որ մայիսյան այս գեղեցիկ օրը տոն է բոլոր երեւանցիների, պատանի ֆուտբոլիստների համար եւ իր շնորհակալությունը հայտնեց հիանալի նվերի համար: Նա ընդգծեց, որ ՖԻՖԱ-ի նախագահը միշտ իր անձնական ուշադրության կենտրոնում է պահում Հայաստանի ֆուտբոլը եւ կարողանում է լավագույնս աջակցել մարզաձեւի զարգացմանը մեր հանրապետությունում: Ռոբերտ Նազարյանը հույս հայտնեց, որ ՀՖՖ-ի եւ ՖԻՖԱ-ի համագործակցությունն առաջիկայում մեզ նոր հաճելի անակնկալներ կմատուցի:

ՀՀ մշակույթի, երիտասարդության հարցերի եւ սպորտի փոխնախարար Իշխան Զաքարյանը նշելով, որ մեզ համար մեծ պատիվ է հյուրընկալելու Զեպ Բլատերին, եւ որ ՖԻՖԱ-ի ու ՀՖՖ-ի համագործակցությունը շարունակվելու է, բարձրաստիճան հյուրին պարգեւատրեց ՀԱՕԿ-ի ոսկե շքանշանով: Ի դեպ, ՖԻՖԱ-ի նախագահը միջազգային մարզական կազմակերպության առաջին ներկայացուցիչն է, որ արժանանում է նման պարգեւի: Ֆիզկուլտուրայի ինստիտուտի ռեկտոր Վահրամ Առաքելյանն էլ ընթերցեց գիտական խորհրդի որոշումը պարոն Բլատերին պատվավոր պրոֆեսորի կոչում շնորհելու մասին:

Պատասխան խոսքում ՖԻՖԱ-ի նախագահն ասաց. «Անչափ զգացված եմ Հայաստանում չափազանց ջերմ ընդունելությունից: Այս օրը պատմական է ոչ միայն Հայաստանի ֆուտբոլի ֆեդերացիայի, այլեւ ՖԻՖԱ-ի համար: Շնորհակալ եմ ջերմ ընդունելության, բարեմաղթանքների ու պարգեւների համար, ողջունում եմ բոլորիդ: Սիրելի պատանի ֆուտբոլիստներ: Այն, ինչ կառուցվել է, ձեզ եւ հաջորդ սերնդի համար է: ՀՖՖ-ի նախագահի հետ մեկտեղ դուք եք այս երկրի ֆուտբոլային հույսը, որպեսզի միջազգային մակարդակի հասցնեք հայկական ֆուտբոլը: Հենց այս միտքն էլ արծարծվել է ՀՀ նախագահի եւ վարչապետի հետ իմ հանդիպումների ընթացքում: Նաեւ մեծ պատասխանատվություն է ընկած ձեր ուսերին: Ձեր տրամադրության տակ է լավ մարզաբազան, ունեք լավ մարզիչներ, ֆուտբոլային տաղանդ: Հաջողություն եմ ցանկանում բոլորիդ: Ես բոլորիդ սիրում եմ, սիրում եմ Հայաստանը»:

ՖԻՖԱ-ի նախագահը հուշադրոշ ու հուշանվեր հանձնեց Ռուբեն Հայրապետյանին: Ապա նա դիտեց պատանի ֆուտբոլիստների խաղը, որից հետո մտավ խաղադաշտ եւ գնդակներ նվիրեց պատանիներին: Լրագրողների հետ կարճատեւ հանդիպման ժամանակ Զեպ Բլատերն իր գոհունակությունը հայտնեց ՀՖՖ-ի հետ համագործակցությունից եւ խոսեց, որ այսուհետ եւս ամեն կերպ կաջակցի Հայաստանում ֆուտբոլի զարգացմանն ուղղված միջոցառումների իրականացմանը: Իր հերթին Ռուբեն Հայրապետյանը պատվարժան հյուրին ծանոթացրեց Ավանում նախատեսված ֆուտբոլային համալիրի նախագծին, որն ունենալու է նաեւ արհեստական ծածկույթով խաղադաշտ: Նա հույս հայտնեց, որ ՖԻՖԱ-ի աջակցությամբ կհաջողվի այդ նախագիծը եւս կյանքի կոչել: Բլատերը խոստացավ այդ հարցում եւս օգնել, ինչպես նաեւ աջակցել, որպեսզի շուտափույթ լուծվի Հունգարիայում հանդես եկող Յավրումյանի՝ ՀՀ հավաքականում խաղալու թույլտվության հարցը: Օրվա երկրորդ կեսին Բլատերը Երեւանից մեկնեց Թբիլիսի՝ մասնակցելու Վրաստանի ֆուտբոլի ֆեդերացիայի նոր նստավայրի բացման հանդիսավոր արարողությանը:

PHOTOLURE

ԵՎՐՈՊԱԿԱՆ ԽԱՂԱԴԱՇՏԵՐՈՒՄ

Առաջնությունը հատեց վերջնագիծը

Վերջնագիծը հատեց ֆուտբոլի Իտալիայի առաջնությունը: «Պարման» եւ «Ուդինեզեն» նվաճեցին ՈՒԵՖԱ-ի գավաթի մրցաշարի ուղեգիր: Արծաթե մեդալներին տիրացան «Պարմայի» ֆուտբոլիստները՝ սեփական հարկի տակ ոչ-ոքի (2-2) խաղալով «Պերուջայի» հետ: Իսկ «Միլանը» զիջելով «Պյաչենցային» (2-4), բավարարվեց բրոնզե մեդալներով: «Թորինոն», «Կոմոն» եւ «Պյաչենցան» հրաժեշտ տվեցին «Ա» սերիային, իսկ ահա չորրորդ անհաջողակին որոշելու համար «Ատալանտային» ու «Ռեջինային» հարկ կլինի լրացուցիչ 2 հանդիպում անցկացնել միմյանց միջեւ մայիսի 28-ին եւ հունիսի 1-ին: «Յուվենտուսի» ֆուտբոլիստները, որոնք ժամկետից շուտ նվաճել են չեմպիոնի տիտղոսը, երկրորդ կազմով 4-3 հաշվով հաղթեցին «Կեւոյին», որը զրկվեց ՈՒԵՖԱ-ի գավաթին մասնակցելու իրավունքից: Այդ խաղում «Կեւոյի» կազմում «հեթ-տրիկի» հեղինակ դարձավ գերմանացի հարձակվող Օլիվեր Բիրհոֆը:

Տուրի մյուս հանդիպումներում գրանցվել են հետեւյալ արդյունքները. «Ռոմա»-«Ատալանտա»՝ 1-2, «Ուդինեզե»-«Լացիո»՝ 2-1, «Էմպոլի»-«Պարմա»՝ 0-2, «Բոլոնիա»-«Ռեջինա»՝ 0-2, «Բրեշիա»-«Մոդենա»՝ 2-2, «Կոմո»-«Թորինո»՝ 1-0:

Այսպիսով, Իտալիայի առաջնության լավագույն հնգյակի ցուցանիշներն են. 1. «Յուվենտուս»՝ 72 միավոր, 2. «Ինտեր»՝ 65, 3. «Միլան»՝ 61, 4. «Լացիո»՝ 60, 5. «Պարմա»՝ 56: Ռմբարկուների ցուցակում լավագույնը «Ինտերի» հարձակվող Քրիստիան Վիերին է՝ 24 գնդակ: 18 գոլով 2-րդ տեղում է Մուտուն («Պարմա»):

«Բայերը» պահպանեց տեղը բունդեսլիգայում

Ֆուտբոլի Գերմանիայի առաջնության ավարտական տուրում Լեւերկուզենի «Բայերը» հյուրընկալվելիս հաղթելով «Նյուրնբերգին» (1-0), պահպանեց տեղը բունդեսլիգայում: Միակ գոլը 35-րդ րոպեին խփեց Բաստյուրկը: Չեմպիոնի կոչմանը ժամկետից շուտ արժանացած «Բավարիան» զիջեց «Շալկե-04»-ին (0-1): 2-րդ տեղը գրաված «Շտուտգարտը» հաղթեց «Վոլֆսբուրգին» (2-0), իսկ բրոնզե մեդալների արժանացած Դորտմունդի «Բորուսիան» «Էներգիի» հետ խաղում բավարարվեց ոչ-ոքի (1-1) արդյունքով: Մյուս խաղերում գրանցվեցին հետեւյալ արդյունքները. «Բորուսիա» Մ.-«Վերդեր»՝ 4-1, «Համբուրգ»-«Գանզա»՝ 2-0, «Հերտա»-«Կայզերսլաուտերն»՝ 2-0, «Մյունխեն-1860»-«Բոխում»՝ 2-4, «Արմինիա»-«Հաննովեր»՝ 0-1: Լավագույն հնգյակի ցուցանիշներն են. 1. «Բավարիա»՝ 75 միավոր, 2. «Շտուտգարտ»՝ 59, 3. «Բորուսիա» Դ.՝ 58, 4. «Համբուրգ»՝ 56, 5. «Հերտա»՝ 54: Առաջնության լավագույն ռմբարկուի կոչմանն արժանացան Քրիստիանսենն («Բոխում») ու Էլբերը («Բավարիա»), որոնք խփեցին 21-ական գնդակ:

Չեմպիոնին կանվանի ավարտական տուրը

Շվեյցարիայի առաջնության 13-րդ տուրն անհաջող էր «Յանգ բոյզի» համար, որը հյուրընկալվելիս զիջեց 3-րդ տեղի համար պայքարում իր գլխավոր հակառակորդներից մեկին՝ «Թունին» (2-4): Այժմ «Յանգ բոյզը» 34 միավորով 4-րդ տեղում է եւ մեկ միավորով է զիջում 3-րդ հորիզոնականում գտնվող «Քսամաքսին»: Վերջինս 2-0 հաշվով հաղթեց «Ցյուրիխին»: Առաջնության ավարտից մեկ տուր առաջ չափազանց սրվել է պայքարը չեմպիոնի կոչման համար: Այս տուրում երկու հավակնորդներն էլ հաղթեցին: «Գրասհոպերսը» պարտության մատնեց «Վիլին» (4-2), «Բազելն» առավելության հասավ «Սերվետի» նկատմամբ (4-0): «Գրասհոպերսը» 1 միավորով գերազանցում է «Բազելին»:

Սոկոլովը գլխավորեց աղյուսակը

Սարաեւոյի շախմատի մրցաշարի 5-րդ եւ 6-րդ տուրերում հաղթելով համապատասխանաբար Ռաջաբովին ու Կուրահիցային, ներկայում Հոլանդիայում բնակվող Իվան Սոկոլովը 5 միավորով միանձնյա գլխավորեց աղյուսակը: Սերգեյ Մովսիսյանը հերթական պարտիաներն ավարտեց ոչ-ոքի՝ խաղաղ դաշն կնքելով Շիրովի եւ Դամլյանովիչի հետ: Հայ գրոսմայստերը 4 միավորով Կասիմջանովի եւ Ռաջաբովի հետ բաժանում է 2-4-րդ տեղերը: 3,5-ական միավոր ունեն Շիրովն ու Բարեեւը:

Կնշվի ՖԻՖԱ-ի 100-ամյա հոբելյանը

Հաջորդ տարի լրանում է ՖԻՖԱ-ի հիմնադրման 100-ամյակը: Հոբելյանի առթիվ 2004 թ. մայիսի 21-ին Փարիզում ընկերական մրցախաղում ուժերը կչափեն աշխարհի չեմպիոն Բրազիլիայի եւ Եվրոպայի չեմպիոն Ֆրանսիայի հավաքականները: Կազմակերպիչների մտահղացմամբ այդ խաղը պետք է հոբելյանական տոնակատարությունների զարդը կազմի: Միաժամանակ կնշվեն նաեւ Ասիայի ֆուտբոլի կոնֆեդերացիայի եւ ՈՒԵՖԱ-ի հիմնադրման 50-ամյա հոբելյանները:

ՀՀ գավաթը կվիճարկեն «Բանանցն» ու «Միկան»

Ֆուտբոլի ՀՀ գավաթի կիսաեզրափակիչ պատասխան հանդիպումներն ի հայտ բերեցին եզրափակիչի մասնակիցներին: Մայիսի 27-ին «Հանրապետական» մարզադաշտում պատվավոր մրցանակը կվիճարկեն Երեւանի «Բանանցն» ու Աշտարակի «Միկան»:

«Միկան» Ոսկեհատում շատերի համար անսպասելի խոշոր հաշվով (3-0) հաղթեց «Շիրակին»: Արդեն 18-րդ րոպեին թիմի ռմբարկու Արամ Ոսկանյանը 11 մ հարվածով բացեց հաշիվը՝ խփելով գավաթի ընթացիկ մրցաշարում իր 9-րդ գնդակը: 8 րոպե անց Մարատ Մկրտչյանը կրկնապատկեց հաշիվը, իսկ 2-րդ խաղակեսում Դավիթ Գրիգորյանն ամրապնդեց թիմի հաղթանակը:

Գավաթային հանդիպումներին բնորոշ արտակարգ լարված ու սուր մրցակցություն ծավալվեց «Փյունիկ»-«Բանանց» խաղում, որոնց առաջին հանդիպումն ավարտվել էր ոչ-ոքի (1-1): Այդ հաշիվը ստիպում էր երկու թիմերին էլ գործել հարձակողական ոճով: Սակայն ի տարբերություն առաջին հանդիպման, պատասխան խաղը հարուստ չէր գոլային պահերով: Առաջին խաղակեսում ավելի ակտիվ էր «Փյունիկը», որն էլ Լեւոն Փաշաջյանի եւ Էդգար Մանուչարյանի ջանքերով 17-րդ րոպեին բացեց հաշիվը: Հիշարժան էր նաեւ Աղվան Մկրտչյանի հեռահար հարվածը, որը հետ մղեց Վորոբյովը, ինչպես նաեւ Տրաորեի հարվածը, որը շեղ ստացվեց: «Բանանցը» միայն մեկ անգամ լրջորեն սպառնաց դարպասին, սակայն նպաստավոր դիրքից Կարեն Սիմոնյանի հարվածը նպատակին չհասավ:

Ընդմիջումից հետո «Բանանցը» զգալիորեն ակտիվացավ՝ ստիպելով «Փյունիկին» գրեթե ողջ թիմով նահանջել եւ հիմնական ուշադրությունը կենտրոնացնել սեփական դարպասի պաշտպանությանը: Առաջին վտանգավոր լուրջ պահը ստեղծվեց 57-րդ րոպեին, երբ Աշոտ Գրիգորյանի գլխի հարվածից հետո գնդակը հրաշքով չհայտնվեց «Փյունիկի» դարպասում: Հաշիվը կարող էր հավասարվել նաեւ 74-րդ րոպեին, սակայն այս անգամ էլ մարզական բախտը ժպտաց «Փյունիկին»: Արա Հակոբյանը հիանալի իրացրեց տուգանայինը, բայց վերջին պահին չեմպիոնին օգնության եկավ դարպասի հորիզոնական ձողը: Այնուամենայնիվ, շուտով «Բանանցի» համառությունը փոխհատուցվեց: Տուգանայինի խաղարկումից հետո Արամ Հակոբյանը խաղը իրադրությունում ճիշտ կողմնորոշվելով, վերջապես գրավեց դարպասը: Մնացած ժամանակահատվածում հաշիվը փոփոխելու միայն մեկ հնարավորություն եղավ, սակայն Տրաորեի գլխի հարվածը շեղ ստացվեց:

Մրցակարգի համաձայն, հաղթողին պետք է որոշեր «ոսկե» գոլը»: Եվ այն իրեն երկար սպասեցնել չտվեց: Խաղի հերոսը դարձավ հիմնական ժամանակի ավարտից երկու րոպե առաջ Արա Հակոբյանին փոխարինած Արամ Սարգսյանը: Վերջինս լրացուցիչ ժամանակի 9-րդ րոպեին հաղթական վերջակետ դրեց լարված հանդիպմանը: Դա գավաթի ընթացիկ մրցաշարում «Բանանցի» ռմբարկուի 7-րդ գնդակն էր, որը եզրափակիչի ուղեգիր պարգեւեց թիմին:

Սուպերգավաթի խաղում կրած անհաջողությունից հետո «Փյունիկն» իր երկրորդ պարտությունը կրեց գավաթի վճռորոշ հանդիպումում: Առջեւում մեր չեմպիոնին սպասում են չեմպիոնների լիգայի մրցաշարի խաղերը, որոնց անհրաժեշտ է պատշաճ մարզավիճակում ներկայանալ: Իսկ «Փյունիկի» խաղի որակը չի գոհացնում: Բոլոր խաղային օղակներում էլ, հատկապես պաշտպանությունում եւ հարձակման գծում, կազմի ուժեղացման կարիք է զգացվում: «Բանանցը» 2 գոլերն էլ խփեց ազատ պաշտպանի գոտուց, որտեղ շատ է զգացվում Ալու Տրաորեի բացակայությունը: Եվ ընդհանրապես անհասկանալի է, թե ինչու «Փյունիկի» ղեկավարությունը հրաժարվեց Տրաորեի եւ Մամադու Դիավարայի ծառայություններից՝ չունենալով նրանց արժանի փոխարինողներ:

Եվ այսպես, «Բանանցն» ու «Միկան» իրավունք ստացան վիճարկելու գավաթը: Երկու թիմերի համար առայժմ գավաթի եզրափակիչ խաղը հաղթական է եղել: Հիշեցնենք, որ «Բանանցը» հանրապետության առաջին գավաթակիրն է (1992 թ. հաղթել է ՀՄԸՄ-ին՝ 2-0), իսկ «Միկան 2000 եւ 2001 թթ. նվաճել է գավաթը՝ համապատասխանաբար հաղթելով «Զվարթնոցին» (2-1) եւ «Արարատին» (1-1, 4-3՝ 11 մ): Տեղին է հայտնել մի նկատառում: Երկու ակումբներն էլ ղեկավարների անհեռատեսության, գուցե առաջնության եւ գավաթի մրցակարգին ծանոթ չլինելու հետեւանքով գավաթի վճռորոշ խաղում (ինչպես եւ նախորդ փուլերում) զրկվել են հիմնական կազմի մի քանի խաղացողներից, որոնց հայտավորել էին դուբլ թիմերում՝ «Սպարտակում» եւ «Միկա-2»-ում: «Բանանցում» դա ՀՀ եռակի գավաթակիր Կարեն Բարսեղյանն է, «Միկայում»՝ ՀՀ կրկնակի գավաթակիր Գրիգոր Մկրտչյանն ու 2000 թ. թիմի կազմում մրցանակը նվաճած Հայկ Բաբայանը:

Էջը պատրաստեց
ԱՇՈՏ ՀԱՅՐԱՊԵՏՅԱՆԸ

Օրվա հետքերով

Բռնարարք Երեւանի թիվ 0278/12 տեղամասում

ԵՐԵՎԱՆ, 26 ՄԱՅԻՍ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Այսօր Ներքին Շենգավիթի թիվ 255 մանկապարտեզում տեղակայված 0278/12 տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի նախագահ Համիկ Ղազարյանը եւ քարտուղար Մելանյա Աբրահամյանը Արմենպրեսի թղթակցին հայտնեցին, որ իրենց ընտրատեղամասում ժամը 06:40-ի սահմաններում քաղաքացիական նախաձեռնությամբ առաջադրված պատգամավորության թեկնածու Վերսանդ Հակոբյանի վստահված անձինք եւ համախոհները՝ թվով 15-20 մարդ, ներխուժել են 0278/12 ընտրատեղամաս, վերցրել կնիքը, փաստաթղթերը: Մանկապարտեզի շենքի հետնամասում երկու հոգի ծեծի են ենթարկել հանձնաժողովի նախագահի տեղակալ Սամվել Բաբեղյանին, որին հիվանդանոց տեղափոխելուց հետո պարզվել է, որ կոտրված են ձախ կողմի զույգ կողերը: Անկարգությունները դադարեցրել են ոստիկանության աշխատակիցները, որոնք ձերբակալել են երկու հոգու:

Մ. Աբրահամյանի խոսքերով, նշված անձինք խանգարել են հանձնաժողովի աշխատանքները վիճաբանություններով, սադրանքներով մայիսի 25-ի առավոտյան ժամը 8:00-ից սկսած: Մայիսի 26-ի ժամը 03:00-ի սահմաններում հանձնաժողովն ամփոփել է իր աշխատանքը, որի համար մասյանում իրենց գոհունակությունն են արձանագրել մյուս թեկնածուների վստահված անձինք:

Քարտուղարը նշեց, որ քվեարկության ընթացքում Վ.Հակոբյանի համախոհները, նկատելով իրենց թեկնածուի պարտությունը, եւ Հայաստանի Հանրապետական կուսակցության մեծամասնական ընտրակարգով առաջադրված պատգամավորության թեկնածու Հարություն Ղարագյոզյանի հաղթանակը, դիմեցին այդ քայլին:

Նորագավիթի մշակույթի պալատում տեղակայված թիվ 12 ընտրատարածքային ընտրական հանձնաժողովում դեպքի առնչությամբ կազմվել է արձանագրություն:

Միջադեպ Արարատի Շահումյան գյուղում

ԵՐԵՎԱՆ, 26 ՄԱՅԻՍ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: Ըստ ոստիկանության մայիսի 26-ի դրությամբ ճշտված ամփոփագրի, մայիսի 25-ին, ժամը 21:05-ին ոստիկանության Արարատի մարզային վարչության հերթապահ մաս ահազանգ է ստացվել այն մասին, որ Շահումյան գյուղում ավտոմատ հրազենի կրակոցի ձայներ են լսվում: Պարզվել է, որ նույն օրը, ժամը 20:40-ի սահմաններում Տարզան Օնիկի Ենոքյանը (ծնվ. 1952թ.) նույն գյուղի միջնակարգ դպրոցի բակում հանդիպել է իր հետ նույն օրը վիճաբանած համագյուղացի Վրեժ Ավետիսյանին եւ իր մոտ գտնվող ավտոմատից կրակահերթ է արձակել վերջինիս ուղղությամբ: Կրակոցների հետեւանքով Վ. Ավետիսյանը տեղում մահացել է, իսկ նրա մոտ կանգնած, նույն գյուղի գյուղապետ Նվեր Կարապետյանը ստացել է մարմնական վնասվածքներ: Տ. Ենոքյանի արձակած ավտոմատային անկանոն կրակահերթի հետեւանքով մարմնական վնասվածքներ են ստացել նաեւ նշված դպրոցի շենքում տեղակայված թիվ 24/0652 տեղամասի նախագահ Ռոզա Ստեփանյանը եւ «Արդարություն» դաշինքի կողմից վստահված անձ Ռաֆիկ Օհանյանը: Նշված ընտրատեղամասում հերթապահություն կատարող Արտաշատի բաժնի ավագ հերթապահ ոստիկանն իրեն ամրացված ատրճանակից կրակոց է արձակել եւ վիրավորել Տ. Ենոքյանին: Կարապետյանը, Ստեփանյանը, Օհանյանը եւ Ենոքյանը տեղափոխվել են հիվանդանոց:

Միջադեպի փաստով քրեական գործ է հարուցվել ՀՀ քրեական օրենսգրքի 99 հոդվածի 4-րդ կետով՝ ծանրացուցիչ հանգամանքներում կատարված դիտավորյալ սպանություն: Նախաքննությունը վարում է մարզի դատախազությունը: Ինչպես «ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆԻ»-ին հայտնեց ՀՀ գլխավոր դատախազի մամլո քարտուղար Գուրգեն Ամբարյանը, դեռեւս Տ.Ենոքյանի նկատմամբ խափանման միջոց չի ընտրվել, քանի որ վերջինս ծանր վիրավոր է:

Պատրաստվում եք ճամփորդությա՞ն
Չմոռանաք վերցնել...

Անձնագիր

Ճամպրուկ

HSBC Բանկի
Կրեդիտ քարտ

HSBC
Ձեր բանկն ամբողջ աշխարհում

Էյչ-Էս-Բի-Սի Բանկ Հայաստան ՓԲԸ,2003

HUJ Հայաստանի ուսանողական ջոկատների շտաբում դուք կարող եք ձեռք բերել 2003 թվի ISIC միջազգային ուսանողական քարտեր: Դիմել հետեւյալ հասցեով՝

Կորյունի փող. 19ա, 7-րդ հարկ, 705 սենյակ: Հեռ.՝ 52 27 88, 52 27 01

«Կերամիկա» ՍՊ ընկերությունն աշխատանքի է հրավիրում բարձրագույն կրթությամբ, 30-50 տարեկան ջերմոտեխնիկ-նախագծողների: Աշխատանքային փորձը պարտադիր է: Հեռ. 61-04-51:

For Your Internal News of Armenia Log on to
www.azg.am
In English, Russian, Armenian and Turkish

HUJ Հայաստանի ուսանողական ջոկատների շտաբը հրավիրում է 15-17 տարեկան դպրոցականներին մասնակցել որպես կամավորական Ֆրանսիայում ամռանը կայանալիք միջազգային ճամբարների ծրագրերին:
Պայմանները՝ ֆրանսերեն կամ անգլերեն լեզվի իմացություն եւ ուղեվարձի վճարման հնարավորություն:
Դիմումներն ընդունվում են հետեւյալ հասցեով՝
Կորյունի փող. 19 ա, 7-րդ հարկ, 705 սենյակ: Հեռ. 52 27 88, 52 27 01

ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ

Ջինիշյան Հիշատակի Հիմնադրամը հայտարարում է մրցույթ «Գյուղական համայնքի զարգացում» ծրագրի իրականացման համար: Մրցույթին կարող են մասնակցել իրավաբանական անձի կարգավիճակ ունեցող կազմակերպությունները, որոնք կգործեն ի շահ ամբողջ համայնքի:

Մրցույթի ընթացքում հաղթող երեք նախագծերից յուրաքանչյուրը կֆինանսավորվի մինչեւ 10 000 ԱՄՆ դոլարին համարժեք դրամի չափով:

Մրցույթի պայմաններին ծանոթանալու համար դիմել ՋՀՀ գրասենյակ 2003թ. հունիսի 2- 13-ը ամեն օր, բացի շաբաթ եւ կիրակի օրերից, ժամը 11:00-13:00 հետեւյալ հասցեով՝

ք.Երեւան, Աբովյան փ 34, բն 5
հեռ. 54-44-17, 54-44-18

Հայաստանի ամերիկյան համալսարան

հատուկ դասընթացների բաժին եւ քաղաքագիտության եւ միջազգային հարաբերությունների ֆակուլտետ

Դասախոսությունների շարք

Դիվանագիտության պրոֆեսոր

Էնդրյու Ս. Հեսը

ներկայացնում է

Կովկասում ամերիկյան շահերի սպասվելիք ազդեցությունը թուրք-հայկական հարաբերությունների ներկա կարգավիճակի վրա

Երեքշաբթի, մայիսի 27-ին, 2003
ժամը 18:00-ին

Տեղեկություններ բանախոսի մասին

Դիվանագիտության պրոֆեսոր, Ֆլեթչերի իրավագիտության եւ դիվանագիտության դպրոց, Թաֆթս համալսարան:

Ֆլեթչերի իրավագիտության եւ դիվանագիտության դպրոցի Հարավ-արեւմտյան Ասիայի եւ իսլամական քաղաքակրթության, ժամանակակից թուրքական ուսումնասիրությունների ծրագրի, եւ Քուվեյթի, Քաթարի եւ հայկական արտասահմանյան ծառայությունների վերապատրաստման ծրագրերի տնօրեն: Դասավանդել է Կահիրեի ամերիկյան եւ Թեմփլի համալսարաններում, զբաղեցրել է գործադիր պաշտոններ արաբական ամերիկյան նավթարդյունաբերության ընկերություններում:

Դասախոսությունը տեղի կունենա Հայաստանի ամերիկյան համալսարանի փոքր դահլիճում (5-րդ հարկ)
Այն կընթանա անգլերենով համընթաց հայերեն թարգմանությամբ

Մուտքն ազատ է

Լրացուցիչ տեղեկությունների համար զանգահարել՝ 51-27-06
E_mail: extension@aua.am; http://www.aua.am

Deutsche Gesellschaft für technische Zusammenarbeit
Koordinierungsbüro Eriwan

Die Gesellschaft für technische Zusammenarbeit in Eriwan sucht zum baldigen Eintritt

Eine Sekretärin für den Bereich Koordinierung der Entwicklungszusammenarbeit

Die Tätigkeit umfasst u.a. folgende Aufgaben:
- Selbständiges Fertigen von Schreiben in armenischer, deutscher und englischer Sprache;
- Mündliche und schriftliche Übersetzungen in deutsch und armenisch;
- Beantwortung telefonischer Anfragen;
- Registratur- und Archivierungsarbeiten.

Bewerberinnen sollten über folgende Qualifikationen und Erfahrungen[1] verfügen:
- Sehr gute Deutsch-Kenntnisse;
- Russisch- und gute Englisch-Kenntnisse wünschenswert;
- gute PC-Kenntnisse (Word, Excel, Outlook Internet);
- mehrjährige Arbeitserfahrung (vor allem im Bereich Sekretariat) ist eine Voraussetzung.

Bitte richten Sie Ihre Bewerbung (in deutscher Sprache) mit folgenden Unterlagen
- Lebenslauf (in deutsch)
- Zeugnisse und Diplome (mit deutscher Übersetzung)
- Kurzes Motivationsschreiben („Warum ich bei der GTZ arbeiten möchte")

bis zum **30. Mai 2003** an die
Gesellschaft für technische Zusammenarbeit, GTZ Eriwan
Zu Hdn. Herrn Detlef Dix
Nalbandyan Str. 5
Eriwan
Tel. 589337, Fax: 589270
E-mail: detlefdix@cornet.am

[1] Neben fachlichen auch persönliche Anforderungen, wie Teamfähigkeit, Belastbarkeit, sicherer Umgang mit Besuchern etc.

«Գինդ» տպագրատուն, Երեւան, Բաղրամյան 70ա Գրանցման թիվ 65. Դասիչ 69150. Տպաքանակը՝ 3000 Ստորագրված է տպագրության՝ 26. 5. 2003 Գինը՝ 100 դրամ